Į LAISVĘ

Nr. 126 Kaina 3 Pf.

KAUNO DIENRAŠTIS

1941. XI. 18 Antradienis

Kurusus aplankė Rooseveltą

Kurusus atsivežęs plačius įgaliojimus

VAŠINGTONAS. XI. 17. Japonų nepaprastas ambasadorius Kurusus šiandien turėjo pasikalbėjimą su užsienių reikalų ministeriu Hulliu, kuris truko 25 minutes. Po pasikalbėjimo, Hullio lydimas, jis aplankė prezidentą Rooseveltą.

VAŠINGTONAS. Japonijos nepaprastas įgaliotinis Kurusus ilgiau tarėsi su japonų ambasadoriumi Nomura, kuris pirmadienį prieš piet jam turėjo atstovauti pasitarimuose su užsienių reikalų ministeriu Hulliu. Kaip pranešama, Kurusus atsigabeno platų užsienių reikalų ministerio Togo įgaliojimą dėl preliminarinių sąlygų Jungtinių Valstybių ir Japonijos susitarimui.

Maskvoj jau platinami priešrevoliuciniai atsišaukimai

Už juos nuteisti mirti 5 žmonės

BOSTONAS. Mackay radijas praneša, kad Maskvos karo teismas už priešrevoliucinių atsišaukimų platinimą darbininkų tarpe nuteisė mirti vieno fabriko penkis tarnautojus: du inžinierius, du technikus ir vieną ūkinių klausimų žinovą.

PAIMTAS KERČĖS MIESTAS

Tuo būdu Krimo rytinė dalis yra vokiečių rankose. Per kovas Krime paimta 100.000 belaisvių

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ, XI. 17. Karo pajėgų vyriausioji vadovybė praneša:

Vokiečių ir rumunų kariuomenė vakar po smarkios kovos paėmė svarbų Kerčės uostą. Tuo būdu Krimo pusiasalio rytinė dalis dabar yra visiškai mūsų rankose.

Per prasilaužimo ir persekiojimo kovas Krimo pusiasalyje paimtų belaisvių skaičius padidėjo iki 101.600 vyrų. Greta didelių kruvinų nuostolių per kovą žemėje priešas, mėgindamas išgelbėti savo kariuomenę per Kerčės sąsiaurį, turėjo dar sunkių nuostolių nuo puolimų iš oro.

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 17. Karo pajėgų vyriausioji vadovybė praneša:

Kaip buvo pranešta nepaprastame pranešime, vokiečių ir rumunų kariuomenė vakar po smarkios kovos paėmė svarbų Kerčės uostą. Tuo būdu Krimo pusiasalio rytinė dalis jau visai mūsų rankose. Per prasilaužimo ir persekiojimo kovas Krime paimtų belaisvių skaičius tuo tarpu padidėjo iki 101.600 vyrų. Greta didelių kruvinų nuostolių per kovas žemėje, priešas, mėgindamas gelbėti savo kariuomenę per Kerčės sąsiaurį, turėjo didelių nuostolių nuo puolimų iš oro.

Sėkmingi stiprių kovos lėktuvų ir naikintuvų junginių puolimai buvo nukreipti prieš sovietų kariuomenės susitelkimus ir transporto voras, taip pat prieš aerodromus ir geležinkelius Maskvos ir Vologdos srityje. Praėjusią naktį buvo bombarduota Maskva ir Leningradas.

Jūros srityje aplink Angliją kovos lėktuvai dienos metu nuskandino vieną nedidelį prekybos laivą. Numestomis bombomis buvo sužalotas vidutinio dydžio prekinis laivas.

Vakar dienos kariuomenės pranešime minimas vokiečių kovos lėktuvų puolimas, nukreiptas prieš britų aviacijos bazę Giarabubo oazėje, atnešė priešui didelių nuostolių, nes buvo sunaikinta žemėje daug lėktuvų, jų tarpe ir kelių motorų lėktuvų.

Per oro kovas Šiaurės Afrikoje be nuostolių sau buvo numušti du britų bombonešiai ir du naikintuvai.

BERLIN. XI. 17. Kaip DNB pranešama iš karinių sluoksnių, lapkričio 16 d. prie Leningrado bolševikų padarytas naujas mėginimas pulti buvo atremtas su kruvinais nuostoliais sovietams. Taip pat buvo atremtas mėginimas prasimušti per Nevos upę. Vokiečių artilerija tebešaudė į svarbias Leningrado pramonės įmones, o vokiečių kovos lėktuvai naktį į lapkričio 17 d. bombardavo svarbius to miesto karinius taikinius.

Vokiečių kovos lėktuvai naktį į lapkričio 17 d. puolė Maskvą, sukeldami kelis gaisrus. Rytų fronto viduriniame ruože karo aviacija sunaikino 16 bolševikų tankų ir 90 vežimų.

Krime vokiečių pėstininkai nuo lapkričio 16 d. kovoja Kerčės miesto gatvėse, įveikdami paskutinį sovietų pasipriešinimą. Karo aviacija tebebombardavo Sevastopolį.

Bolševikai lapkričio 16 d. būvyje neteko viso 43 lėktuvų. Iš to skaičiaus 20 buvo sunaikinta oro kautynėse, 4 — zenitinės artilerijos ir 19 — žemėje. Į Vokietijos Reicho teritoriją praėjusią naktį priešo lėktuvai neįskrido. Lapkričio 16 d. būvyje paskiri anglų lėktuvai buvo tik prisiartinę prie okupuotos srities prie Lamanšo. Jūrų zenitinė artilerija numušė vieną priešo lėktuvą.

Baltijos jūroje vokiečių karo laivynas apsiriboja apsuptųjų sovietų karo laivyno dalių Suomių įlankoje saugojimu.

Kuo yra svarbus Kerčės miestas

BERLIN. Vokiečių kariuomenės paimta Kerčė turi daugiau kaip 100.000 gyventojų. Miestas yra apsaugotoje įlankoje prie kalno papėdės. Šis miestas yra Kerčės geležies rūdos srities centras. Geležies rūda čia tik pradedama kasti. Apskaičiuojama, kad geležies rūdos čia esama 2,7—3,5 milijardai tonų. 1938 metais buvo iškasta 850.000 tonų. Iš šitų kasyklų aprūpinamos rūda Mariupolio ir Taganrogo liejyklos, esančios prie jau užimto Azovo jūros šiaurės kranto. Daugiausia rūdos perdirbama Kerčės „Voikovo" geležies liejykloje, kurioje yra daugiau kaip trys liedinamosios krosnys, dvi valcavimo dirbtuvės, vienas fosfato fabrikas ir vienas kalkių fabrikas. Čia dirba 20.000 darbininkų. Šitų liedinimo dirbtuvių darbo našumas siekia 450.000 tonų geležies, 500.000 fosfato miltelių ir 260.000 valcuoto plieno.

Kerčės apylinkėse kasama druska ir manganas. Šituo pagrindu Kerčėje išsiplėtė daugiašakė pramonė, kuriai, be kitko, priklauso didžiosios cheminės dirbtuvės Kirov, vienas ginklų fabrikas ir vienas lėktuvų fabrikas. Karo ir prekybos laivams taisyti yra nedidelės dirbtuvės, mieste yra dvi elektros jėgainės. Kerčės ubsto krantinė siekia 3.000 metrų ilgio. Plačiais volais yra apsaugota 65 hektarų vieta laivams stovėti. Į pietus nuo Kerčės yra žibalo uostas.

Bolševikai padarė viską, norėdami padidinti Kerčės karinę reikšmę. Šitame mieste buvo sutelkta daug kariuomenės. Čia yra kariniu sandėliu, minu sandėliu, municijos sandėliu, radijo stotys, vienas aerodromas ir kitokių karinių įrengimų. Tiek daug visokių kariniu pastatu čia buvo sutelkta todėl, kad Kerčė saugo įėjimą į Azovo jūrą, o tuo pačiu Dono ir Doneco žiotis ir priėjimą prie Doneco kasyklų srities. Praradę šį miestą bolševikai neteko svarbios ūkinės ir strateginės bazės, su kuria negali konkuruoti nė viena kita vieta prie Juodosios jūros.

Alfredas Rosenbergas paskirtas Reicho ministeriu okupuotosioms Rytų sritims

Reicho komisaru Ukrainai paskirtas Erichas Kochas

BERLIN. Fiureris įsakė, kad tose neseniai vokiečių kariuomenės užimtose Rytų srityse, kur karo veiksmai pasiliovė, būtų įrengiama civilinės administracijos įstaigos. Tų civilinių įstaigų uždavinys yra pirmoje eilėje atstatyti ir palaikyti viešąją tvarką ir viešąjį gyvenimą. Einant Fiurerio įsakymu, šios civilinės administracijos įstaigos priklauso nuo atskiro Reicho ministerio. Šiam tikslui Fiureris Reicho ministeriu okupuotosioms Rytų sritims paskyrė reichsleiteri Alfredą Rosenbergą. Jo nuolatiniu pavaduotoju Fiurerio paskirtas gauleiteris ir reichstathalteris Dr. Alfredas Meyeris. Civilinės administracijos įstaigos visu pirma paskirtos buvusiose nepriklausomos Lietuvos ir Latvijos srityje, o taip pat atskirose Gudijos dalyse. Šios sritys drauge sudaro Rytų Krašto Reichskomisariatą. Reicho komisaru Rytų kraštui Fiureris paskyrė gauleiteri ir oberprezidentą Heinrichą Lohse. Atskirose Ukrainos dalyse taip pat jau įsteigta civilinė administracija. Reicho komisaru Ukrainai Fiureris paskyrė gauleiteri ir oberprezidentą Erichą Kochą.

BERLIN. XI. 17. Čionykščiuose politiniuose sluoksniuose šiandien vakare spaudos atstovams buvo apibūdinti naujai įsteigtos Reicho ministerijos užimtoms Rytų sritims uždaviniai, nurodant, kad jie yra visiškai naujo pobūdžio ir istorinio masto. Kaip čia pabrėžta, tenka uždavinys kiekvienoje iš bolševizmo išlaisvintoje srityje pasilikusiuose neįsivaizduojamuose griuvėsiuose sukurti naujo gyvenimo pagrindus. Nacionalsocialistinė Vokietija, kaip pareikšta tuose Berlyno politiniuose sluoksniuose, visiškai supranta šių uždavinių dydį. Kaip skelbiama, šios naujos ministerijos būstinė yra Berlyne. Čionykščių kompetentingų sluoksnių nuomone, tenka tikėtis, kad Rytuose bus įsteigti nauji Reicho komisariatai.

NAUJASIS ITALŲ KARO AVIACIJOS VYR. ŠTABO VIRŠININKAS

ROMA. Italų karo aviacijos naujasis vyriausiojo štabo viršininkas aviacijos generolas Fougier, kuris pirmadienį prisiekė Dučei, kaip aviacijos ministerijos valstybės sekretorius, yra gimęs 1894 metais Korsikoje. Jis dalyvavo pasauliniame kare kaip pėstininkas, o vėliau kaip lėktuvo pilotas. Jis buvo kelis kartus sužeistas. 1926 metais būdamas pulkininku leitenantu jis vadovavo italų naikintuvų grupei ir čia pasižymėjo savo nepaprastais organizaciniais gabumais. Fougier laikomas naikintuvų lakūnų mokyklos įsteigėju. Ši mokykla per karą Ispanijoje pasirodė labai naudinga. 1935 m. Fougier buvo paskirtas Libijos karo aviacijos viršininku, o 1937 m. — aviacijos mokyklos prie aviacijos ministerijos inspektoriumi. 1939 m. balandžio mėn. jis buvo pakeltas į aviacijos generolus ir tų pat metų rugsėjo mėn. buvo paskirtas vadovauti trečiajai italų oro eskadrai. 1940—41 metų žiemą Fougier vadovavo Kanalo krante veikusiam italų aviacijos korpusui. Fougier yra vienas iš seniausių fašistų partijos kovotojų.

Iš Šanchajaus evakuojami visi anglai ir amerikiečiai

ŠANCHAJUS. Kanados kariuomenei išlipus Hongkonge, tai laikoma paaštrėjusios padėties ženklu. Nervingumas padidėjo. Dar svyruojančios amerikiečių ir anglų šeimos kreipėsi į savo valdžios organus, prašydamos jas evakuoti. Tačiau konstatuota, kad visos vietos į anglų laivus, kuriais palaikomas susisiekimas tarp Šanchajaus ir Hongkongo, iki gruodžio mėnesio pabaigos yra išparduotos. Anglų ir amerikiečių firmos taip pat rengiasi evakuotis. Kaip pranešama iš informuotų sluoksnių, šios firmos pasirūpino, kad po gruodžio mėnesio vidurio atvykstančios prekės būtų iškrautos Maniloje ir kad ten būtų pergabentos taip pat sandėliuose Šanchajuje esančios prekių atsargos. Šitų firmų tarnautojai gavę įsakymą būti pasirengusiais būti perkeltais į Hongkongą, Rangūną ir Singapūrą. Ir Kinijos valstybės bankai buvo paliesti visuotinio nervingumo. Kinijos centrinis bankas painformavo savo klijentus svetimšalius, kad jų sąskaitos bus perkeltos į kitus bankus.

Gen. Moscardo vyksta į Rytų frontą

MADRIDAS. Generolas Moscardo pirmadienį lėktuvu išskrido iš Madrido į Barceloną, iš kur jis vyks toliau į frontą Rusijoje. Generolas Moscardo nuveš Mėlynajai divizijai specialią ispanų valstybės galvos generolo Franco dovaną, kurią jis skiria savanoriams.

LISABONA. Sekmadienį vykdami į Londoną sustojo Lisabonoje čia atskridę Clipperiu majoras Attlee, Harrimanas, penki Šiaurės Amerikos kongreso nariai ir Jungtinių Valstybių atstovų rūmų karo komisijos pirmininkas Synderis. Synderis turis įteikti Churchilliui asmeninį Roosevelto laišką.

Japonijos parlamento rūmai skubiai priima įvairius nutarimus

TOKIO. Šiandien abieji parlamento rūmai priėmė bendrą nutarimą, kuriame

vyriausybė raginama su gyventojų parama griežtai įgyvendinti Japonijos tikslus.

Ryšium su tuo nutarimu ministeris pirmininkas Tojo užtikrino, kad vyriausybė apsaugos valstybės garbę ir ryžtingai įgyvendins teisėtus tikslus. Visi pasiūlymai, jų tarpe ir mokesčių pasiūlymai bei siūlymas papildomai paskirti 3,8 milijardo jenų karo biudžetui, buvo tučtuojau pateikti vyriausiajai komisijai, kuri, kaip numatoma, dar šiandien vakare juos priims ir toliau pateiks svarstyti aukštiesiems rūmams. Taip pat be diskusijų buvo priimta visa eilė imperatoriaus paskelbtų potvarkių. Kituose savo posėdžiuose abieji rūmai yra nusistatę apsiriboti trumpais pareiškimais.

TOKIO. XI. 17. Atstovų rūmai vienu balsu priėmė vyriausybės pasiūlymą dėl papildomo biudžeto ypatingiems kariniams uždaviniams 3,8 milijardo jenų sumos.

Vokiečių kariuomenė yra Kaukazo papėdėje

Kokios reikšmės turi Kerčės uosto užėmimas

BERLIN. XI. 17. Dėl šios dienos kariuomenės pranešimo DNB agentūrai papildomai pranešama:

Kaip nepaprastu pranešimu paskelbta, vokiečių ir rumunų kariuomenės užėmė Kerčę. Tuo būdu Krimo pusiasalio rytinė dalis nuo priešo yra laisva. Pasiektas reikšmingas strateginis laimėjimas. Vokiečių ir rumunų kariuomenės Kerčės kelius galutinai uždarė bet kuriam sovietų susisiekimui. Vadinasi, Azovo jūra su savo rytiniame pakraštyje esančiais uostais nuo Rostovo prie Dono per Jeiską iki Temriuko, Tamano pusiasalyje, yra atkirsta bet kuriam susisiekimui vandeniu į pietus. Šie uostai teturi kelius ir geležinkelį į rytus. Vokiečių ir rumunų kariuomenė yra Kaukazo papėdėje. Sovietai Krimo pusiasalyje buvo įrengę milžiniškas įtvirtinimų zonas: viena — Perekopo — Armiansko ir Jušuno sritvje 50 kilometrų pločio, kita — sąsmaukoje prie Kerčės rytinio kampo 10 kilometrų pločio ir pagaliau aplink Kerčę. Į šias įtvirtintas zonas jie buvo sukrovę dideles mases medžiagų ir sutelkę daug kariuomenės. Šitokia mase sovietai tikėjosi, kad galės atsispirti vokiečių ir rumunų kariuomenės kovos pajėgumui. Kai pamatė, kad vokiečių ir rumunų puolimo negalima sulaikyti, jie mėgino išsigelbėti laivais. Bet vokiečių oro pajėgos juos puolė taikliais bombų smūgiais ir jau nuskandino devynis karo laivus, o 24 karo laivus sunkiai sužalojo. Bet, visų pirma sunkiai nukentėjo sovietų Juodosios jūros prekybinis laivynas. Čia yra nuskandinta 60 prekybos laivų, bendros 235.500 tonų talpos, prie to dar kiti devyni laivai, kurių tonažas nebuvo praneštas, ir sunkiai sužaloti 69 prekybiniai laivai. Toks didelis sovietų karo ir prekybinio laivyno sunaikinimas Juodojoje jūroje turėjo tokių padarinių, kad sovietai nebegali iš Krimo išgabenti sutelktų žmonių ir medžiagų masių.

Nacionalsocialistų pažiūra į žemę ir ūkininką

L.N.P. nario agr. Dr. Juozo Dauparo kalba per Kauno radiją 13.XI.

Nuo 1933 m. Vokietijos valstybės vairas yra nacionalsocialistų rankose. Nacionalsocializmo, kaip ir gyvenimo, keliais žodžiais nusakyti negalima. Tai audringas, tiksliai planingas, iki smulkmenų puikiai organizuotas judėjimas — režimas, išplaukęs iš tautinių vokiečiams būdingų savumų, apimąs visas pavienio žmogaus ir viešojo tautos gyvenimo bei tautos ūkio sritis. Nacionalsocialistinis judėjimas subūrė visą vokiečių tautą, pertvarkė tautos ūkį naujais pagrindais ir sukūrė galingą Didžiąją Vokietiją, kuri vado Adolfo Hitlerio vedama milžiniškoje kovoje išgelbėjo Europos kultūrą ir civilizaciją nuo bolševizmo ir kuri nacionalsocialistiškai atgimusioje Europoje įves naują ir teisingą tvarką.

Nacionalsocializmas Vokietijoj pertvarkė ir žemės ūkį. Žemės ūkio valdymo, paveldėjimo ir gamybos srityse jis įnešė naujų ir esminių pakeitimų. Nustatė ir atitinkamais įsakymais nusakė žemės ūkio struktūrą ir tikslą, ūkininko paskirtį tautos ūgdyme ir ūkininko uždavinius ir pareigas tautos maitinime ir tautos ūkyje.

Nacionalsocialistų požiūriu žemė yra išimtina tautos ūkio priemonė ir vieta būtiniausioms žmogaus gyvenime gėrybėms gaminti. Žemė tautai yra ne tik maitintoja, bet taip pat būtinas ir sveikas pagrindas tautai gyventi, ūgdyti ir išlaikyti. Tuo pačiu žemė yra lyg dalis ūkininko šeimos teisių, kurias saugo valstybė. Tautos elitas, tautos vadai turi gimti ir augti tautos žemėje. Žemė tautai yra lyg daržininkui daigynas, kuriame užauginamos gražiausios gėlės. Geriausiai žemė panaudojama ir daugiausiai joje gėrybių pagaminama, kai žemę valdo privatus savininkas — ūkininkas. Valstybė leidžiamais nuostatais saugo kiekvieną mažą ar didelį ūkį pagal jo tautos ūkiui atliekamas pareigas.

Ūkio valdytojas ir savininkas yra ūkininkas. Nacionalistinėje Vokietijoje žodis *„ūkininkas" yra garbės* vardas, jis apsaugotas įstatymų; juo gali vadintis tik tas valstietis, kurio ūkis yra paimtas „Tautos ūkių paveldėjimo įstatymo" (Reichserbnofgesetz) globon. Toksai ūkininkas yra ne tik ūkio savininkas, bet kartu ūkio valdytojas, ūkio pirmasis darbininkas ir, kaip sakoma, viso ūkio siela. Jis turi mokėti ir moka visus žemės ūkio darbus ir reikale juos dirba. Tos rūšies ūkiuose visa ūkininko šeima turi rasti darbo ir pragyvenimo pagrindą. Ūkis yra ūkininko šeimos nuolatinė gyvenamoji darbo ir gamybos vieta. Įstatymai užtikrina ūkininkui pastovų ir neribotą gyvenimą ūkyje, žinoma, jei jis sugebės tinkamai ūkininkauti. Juk ūkis yra ne vien savininko privatinis reikalas, bet ir tautos ūkio dalelė. Todėl valstybė imasi sau pareigos žiūrėti ir reikalauti racionalaus ūkininkavimo ir pasilieka sau teisę reikale įsikišti į ūkio valdymą. Nacionalsocialistai ūkininkus laiko sveikiausia, vaisingiausia ir rasiškai gryniausia tautos dalimi. Jie sudaro tautos buities, gausingumo ir klestėjimo pagrindą. Kodėl nacionalsocialistai taip vertina ūkininką? Ūkininkai gyvena visai skirtingose sąlygose, negu miestelėnai. Įvairus fizinis darbas, ūkininkų daugiausia atliekamas gamtoje, ir paties gyvenimo ramumas skatina sveikatingumą ir gyvybines jėgas. Tas ypač turi daug teigiamos įtakos augančiai kartai. Čia suminėtą ūkininko gyvenimo pranašumą žymiai mažina sunkūs ir nuolatiniai ūkio darbai, ypač smulkiame ūkyje. Šių dienų nacionalsocialistinės žemės ūkio politikos uždavinys ūkiškus darbus kiek galima labiau palengvinti ir patį ūkininko gyvenimą padaryti gražesnį ir malonų.

Išeinant iš skirtingų gyvenimo sąlygų ir rementis per daugelį metų surinktais statistiniais gimimų duomenimis, ūkininkai yra svarbiausias tautos dauginimo šaltinis. Juk tvirtas ūkinis pagrindas leidžia ūkininkui be vargo augintį didesnę šeimą. Ūkininkė, gyvendama arčiau gamtos ir dirbdama sunkius fizinius darbus, lengviau atlieka sunkias motinystės pareigas. Ir vien dėl to kaime gausingesnės šeimos, negu mieste.

Ūkininko prisirišimas prie žemės ir tos žemės meilė, pasitikėjimas savo tauta ir tautos meile labiausiai padėjo išlaikyti rasės grynumą. Miestelėnai, nors jie būtų ir iš kaimiečių kilę, jau antroj kartoj daugumoj praranda čia suminėtus privalumus.

Nacionalsocialistų požiūriu ūkininkija yra ne tik tautos fizinių jėgų šaltinis, bet ji duoda ir didžiausius tautos sūnus, ji saugoja liaudies pasaulėžiūrą ir kultūrą, saugoja savo teisinę nuovoką bei jautrumą, tautos papročius ir dorybes. Paskutinio šimtmečio technikos pažanga sudaro visam tam kai kurio pavojaus — kaimiečiui gresia miesto įtakoj dvasiškai sumenkėti. Nacionalsocialistų didžiausias uždavinys pasitikti ir atsistoti tiems pavojams skersai kelio. Visų ūkininkų pozityvines jėgas reikia sukaupti — suburti naujai savitai ūkininkų kultūrai kurti. Ji, išeidama iš sveikiausio ir tikrojo tautos kamieno, pasireikš didele ekspresine jėga, padarys teigiamos įtakos išsigimstančiai miestelėnų kultūrai ir išbujos bei išsikristalizuos į savitą formą. Šia linkme nukreipti ūkininkų kultūros uždaviniai galėtų įgauti naują prasmę, — galės iš tikrojo tautos židinio atsikurti savitas vokiečių menas, vokiški papročiai ir vokiškas gyvenimas, kuris su naujomis jėgomis galės perkurti didmiesčių kultūrą ir morališkai smunkantį didmiesčių gyvenimą.

Nacionalsocialistų giliu įsitikinimu, ūkininkija visais laikais kaupė savyje ryškiausią tautinę sąmonę ir patikimiausią pajėgą tautinei valstybei gin[illegible]. Savo žemės meilė gimdo ir ugdo tėvynės meilę. Turbūt, niekas taip nuoširdžiai nesisielojo dėl gimtojo žemės sklypelio, kaip ūkininkas, nes jam žemė patikėta ir jis puikiai žino, kad šalies gerovė ar negerovė priklauso nuo žemės apdirbimo, — žemė yra jo vaikų augintoja.

Ir taip visais laikais ūkininkai buvo pastoviausias, visiškai patikimas kovos dalinys dėl tautos gyvybinių interesų. Nuo to kovos dalinio sudėties, didumo ir ateities, paprastai priklauso ir kiekvienos tautos likimas. Šie žodžiai tinka kiekvienai tautai, jie ypač tinka vokiečių tautai. Savo narsumu milžiniškose kovose ji jau seniai įrodė tos minties teisingumą. Nacionalsocialistų pažiūras į žemę ir į ūkininką tautos vadas Adolfas Hitleris trumpais žodžiais išreiškė taip: „Das Dritte Reich wird ein Bauernreich sein oder es wird vergehen"*). (Trečiasis Reichas bus ūkininkų kraštas arba jis dings). Ta mintimi ir remiasi visa nacionalsocialistų žemės ūkio politika.

Baigiant reikia pasakyti, kad nacionalsocialistinė Vokietija šiandien savo valstybės ir tautos ateitį pirmoj eilėj remia ūkininkais. Mes, lietuviai, perdėm esame ūkininkų kraštas. Mūsų ūkiniai, kultūriniai ir politiniai reikalai natūraliai buvo ir yra palinkę į Didžiąją Vokietiją. Istorija ir paskutinės kovos draugų kraujas sukūrė mūsų ir vokiečių tautos nuoširdžią draugystę. Dabar ir mes turėsime gražios progos savo krašto žemės ūkyje įdiegti tokių sveikų, naudingų ir tikslingų nacionalsocialistinės žemės ūkio politikos idėjų. Nuo to mūsų kraštas žemės ūkis, o taip pat ir tautos ūkis tik sustiprėtų.

*) W. Claus, Der Bauer im Umbruch der Zeit, 1935, S. 10.
Kaunas, 1941. XI. 11.

KRONIKA

VYRIAUSIASIS SAVITARPINĖS PAGALBOS KOMITETAS

Pirmininkas — gen. št. plk. ltn. M. Naujokas, vicepirmininkas — Dr. St. Daukša, Nariai: plk. Dr. V. Ingelevičius, kun. V. Mieleška, prof. Ign. Končius, „Lietūkio" dir. P. Pečkaitis, Darbo ir Soc. Reik. Vadybos atst. J. Trimakas, Vyr. Sveikatos Valdybos valdytojas plk. Dr. B. Matulionis, Savivaldybių Departamento dir. St. Mockus, prof. Dr. V. Kanauka, poetas Bern. Brazdžionis, kun. K. Čibiras, red. K. Obolėnas, kun. Al. Balčiauskas, prof. St. Žakevičius, Prof. Sąjungų C. B. reikalų vedėjas adv. J. Steponaitis, „Maisto" dir. P. Grajauskas, „Pienocentro" dir. Vl. Bublys, „Sodybos" dir. P. Kaladė.

SUDARYTAS KAUNO APSKR. SAVITARPĖS PAGALBOS KOMITETAS

Pirm. — LNP Kauno miesto vadas kap. Kurpius; pirm. pav. — Moras; Komiteto nariai: kun. Dagilis, Kauno apskr. agr. Sadūnas, Kauno miesto policijos vadas Sakačauskas ir Pažaislio vals. viršaitis Žeromskas.

KAUNO OPERETĖS TEATRAS PRADEDA SEZONĄ

Penktadienį, lapkričio 21 d., Kauno operetės teatras pradeda savo sezoną. Bus statoma Franzo Leharo 3 veiksmų operetė „Liksmoji našlė". Dirigentas J. Pakalnis, režisierus St. Dautartas, dailininkas R. Krinickas, chormeisteris St. Graužinis, baletmeisteris V. Germanavičius. Dalyvauja: Gr. Matulaitytė, V. Kudabaitė, A. Janušaitienė, Z. Kudokienė, R. Mainelytė, R. Andrejevas, St. Bacevičius, J. Duršliokas, St. Kelbauskas, Maželis, Mikalauskas, Stasiūnas, Visockis ir kt.

Į LNP CHORĄ PRIIMAMI CHORISTAI

Kandidatai turi būti gerais balsais ir pažistą gaidas. Dalyvavimas chore apmokamas. Užsirašyti galima trečiadieniais ir šeštadieniais 18—19 val. Vyriausiojoje Vadovybėje (Daukanto 13. III a.).

VOKIEČIŲ KALBOS KURSAI TAURAGĖJE

Spalio mėn. 10 dieną Tauragėje III pradžios mokyklos patalpose buvo atidaryti vokiečių kalbos kursai. Klausytojais įsirašė apie 250 žmonių. Jiems mokyti pakviesti 5 lektoriai. Mokslas vyksta vakarais nuo 6,30 val. pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais. Nauji klausytojai dar priimami į visas grupes.

UŽTEMDYMAS

Šiandien nuo 16.36 ligi 7.43 val.

Seinų apskrities Viršininkui

Rugiui ir žmonai,

jo motinai mirus, nuoširdžiai užjaučiame

Lietuvių Nacionalistų Partijos Seinų apskr. Vadovybė

Bendradarbiui

Martynui Kuktai,

jo žmonai mirus, reiškia nuoširdžią užuojautą

Žemės Banko Valdytojas ir tarnautojai

Kauno Apygardos Tarėjui

p. Vaclovui Goštautui ir poniai,

jų uošvei - motinai mirus, reiškia užuojautą

Marijampolės apskrities policijos vadas, policijos valdininkai ir policininkai

---

Pasvalio gimn. mokytoją

Eleną Bujokaitę,

jos motinai mirus, nuoširdžiai užjaučiame

Direktorius ir mokytojai

Marta Chorvat mūsų teatre

1.

Atrodo, kad naujos premieros „Brandos atestato" buvo laukiama. Teatras buvo prigužėjęs pilnas publikos. Publika maloniai sutiko pačią premierą ir debiutantę p. Aleknavičiūtę, Martą Chorvat. Vakar pasirodžiusi premieros recenzija, rodos, turėjo išspręsti visus klausimus. Tačiau, pasirodė, kad ne visos problemos yra išspręstos, nes šiandien pasirodo naujas rašinys. Kyla klausimas ar ne per daug garbės tai devyniolikos metų mergaitei, Martai Chorvat. Bet gi šiandien premierai einant antrąkart atsistoja visas Martos Chorvat charakterio kompleksas, o taip to charakterio interpretacijos problema. Tai turi būti įdomu ne vien teatralams, bet žymiai platesnei visuomenei, o drauge ir mūsų teatro režisūrai. Šiaip ar taip savo teatro kūrybine potencija mes sielojamės ir rūpinamės. Tad bendromis pajėgomis spręskime bendras problemas.

Jei būčiau teatro specas recenzentas, tai visas problemas bematant išspręsčiau. Reiktų tik pasakyti, kad vienas aktorius „puikiai" vaidino, o kad kitam kitą kartą reikia pasitaisyti, ir kad trečias buvo savo vietoje. Štai, ir visi klausimai būtų išspresti. Tačiau vargas, kad esu paprastas žiūrovas, o todėl kaip žiūrovas ir sprendžiu visą kompleksą problemų. Nežinau, ar režisieriai nagrinėja charakterius, personažus, kaip pvz., literatai. Jei ne, tai aš šaunu pro šalį, o jei taip, tai aš taikau į patį vidurį. Todėl kyla mintis, kaip panorėjo išryškinti Martos Chorvat charakterį režisūra, pagaliau, kaip pasiėmė tą charakterį interpretuoti pati aktorė. Tačiau, kad galėtume į tai atsakyti, tegu bus leista truputėlį paanalizuoti.

Antras „Brandos atestato" veiksmas yra pats aukščiausias taškas, kur beveik viskas išsisprendžia ir tik palieka nedviprasmiškas klausimas, ar trečiame veiksme Marta Chorvat įšėkės už savo gimnazijos direktoriaus, ar ne. Taip manyti verčia visi šansai, jei negalvoti apskritai apie dramos kūrybos taisykles, kur dažnai pasitaiko įvairiausių netikėtų dalykų. Trečias veiksmas išblaško visas abejones, nes Marta Chorvat turi sužieduotinį, o gimnazijos direktorius apsivilia savo meile Martai Chorvat. Tačiau kyla klausimas, kur logika, kodėl tokia veiksmo raida? Tenka pradėti kaltinti, kad Marta Chorvat buvo nenuoširdi, kad ji paprastai vilinga, kad ji apgavo ne tik direktorių, matematikos mokytoją, bet taip pat ir seną merginą, mokytoją Salai, kuri pasidaro net jos gynėja. Visa tai yra melodramatinės scenos, kur netrūksta ašarų ir širdžių suminkštėjimo, bet vis dėlto logiška analizė neleidžia patikėti visam tam, kas ten pavaizduota. Marta Chorvat beveik visą laiką verkia, tiesa, labai dažnai pasidarydama agresinga.

Štai pirmas neįtikėtinas dalykas, kada apskritai iškyla klausimas, kas įvyko, kas atsitiko, kas buvo pušyne, dėl ko Marta Chorvat yra kaltinama. Kai direktorius Martai Chorvat parodo jos laišką ir klausia, kas parašė, Marta Chorvat ginasi, vadinasi, meluoja ir tik vėliau prisipažįsta. Tai pirmas Martos Chorvat gudrybės ženklas. Toliau Marta Chorvat apmulkina direktorių, kad visos aštuntokės yra ji įsimylėjusios. Vadinasi, ir ji pati, kaip integralinė aštuntos klasės dalelė. Direktorius uždraudžia jai apie tai kalbėti, tačiau jam, kaip tam Don Josei, kad Carmen nebeišeina iš galvos, taip direktoriui — Marta Chorvat. Bet tuo tarpu Marta Chorvat paprastai sakant, turi kavalierių, su kuriuo oficialiai susituokti beliko tik dvi savaitės iki brandos atestato. Tai kas čia dabar vyksta? Melas direktoriui, ar melas savo sužadėtiniui. Tačiau svarbiausia, kad Marta Chorvat dėl to melo melodramatiškai veikia, gukčioja ir gyvena. Betgi nesuprantama kodėl, nes dramos raidoje, atrodo, drauge su ašaromis jai tektų ir šypsotis. Tačiau tokių šypsenos pragiedrulių ten visai nematyti. Bendras melas Martą Chorvat aiškiai išduoda. Tat, kaip reikia Martą Chorvat interpretuoti? Gal tai bendra moters psichė sakyti vieną, daryti kitą. Bet prieš tokį teigimą, tur būt pasisakytų visos moterys. Ir reikia manyti, kad teisingai. Todėl su Martos Chorvat asmenybe, po dviejų melagysčių, kaip jau minėjom, kyla klausimas ar ji buvo nuoširdi ir su gimnazijos pajuokos objektu, mokytoja Salai. Jei čia kas įtikėtina, tai Salai širdies suminkštėjimas, nes mokytojai tiek daug kentėjusiai, galėjo užtekti ir mažos melagystės, nors tikime, kad čia kitoje vietoje, tur būt, ir pati Marta Chorvat buvo nuoširdi. Bet kitur ji buvo gudri ir agresinga.

Tokie klausimai iškilo man paprastam žiūrovui. Tačiau, pone režisieriau, nepykite ir nelaikykite mane dideliu mulkiu. Taip pat neleiskite rezenzentams man visų tų dalykų išaiškinti. Jei aš būčiau tamstos vietoje, tai jai būčiau leidęs, Martai Chorvat visą laiką verkti, tai bučiau pašalinęs, užtušavęs krintančias į logiką priešgynybes. O jei būčiau jas palikęs, tai bučiau vertęs Martą Chorvat truputį kitaip vaidinti, kur ji būtų turėjusi išryškinti ir savo gudrybes ir tariamas paslaptis. Neįtikėtina, kad ta Marta Chorvat tokia paprasta mergelka būtų! Tik atsiminkime, kad ir jos atsakymą griežtam logikui, matematikos mokytojui, kad jos rankas bučiavo ne tokie džentelmenai, tiesiog, gal būt, didžiausi don Žuanai. Koks moteriško pavydo vertas pasididžiavimas, tačiau nemažiau ir prasmingas.

2.

„Brandos atestato" pjesė turi ir kitų pastabų. Tai pjesės turinys ir pastangos tą turinį išryškinti. Tenka sutikti, kad pjesė savo turiniu artima Kazio Binkio „Atžalynui" ir Otto Ernsto „Direktoriui Flaksmanui". Betgi čia viena aplinkybė labai būdinga, kuri iš dalies nuteikia visą kūrinį ir vaidybą. Pakilus uždangai, pro platų gimnazijos langą, matyti Budapešto panorama, tur būt, su Stepono bažnyčių bokštais. Ties pat langu žydi kažkoks krūmas, jazminas, ar kitas kuris. Girdėti skambanti daina. Tai pavasaris, tačiau jis dvigubas, nes kieme žydi ir džiaugiasi jaunos mergaitės. Betgi nelinksma mokytojui Barani (Laucius), nes tai jo paskutinieji mokymo metai. Jis jau turi iš gimnazijos pasitraukti. Ten pat yra Dr. Anna Matė (Žalinkevičaitė). Ji taip pat melancholijos pagauta, nes ji myli ir greičiausia, be vilties. Todėl natūralu, kad jų kalba apatinga. Tuo labiau, kad čia jaučiama senstančių žmonių tragedija, kai jie pastebi savo slinkimą į tragišką pakalnę, kai tuo pačiu mato jaunatvės palaimą žengiant į aukštumas. O pedagogai tai matė ne vieną metą, bet ištisa eilė metų. Todėl jų tragedija dar didesnė. Tuo būdu toji liūdna lyrika, ypač buvo svarbi kūrinio fonui, kurį Barani (Laucius) ir sugebėjo gana gerai išinterpretuoti. Tai, rodos, Lauciui ir pasisekė daug geriau padaryti, negu kituose veikaluose. Tačiau tie du, ką tik paminėti savo apatijos lyrikai, nėra pagrindiniai kūrinio personažai. Jie yra šalutiniai personažai. Viena pagrindinių personažų jau aptarėme. Beliko aptarti tik antrasis, Tai Dr. Kulčar Istvan (S. Petraitis), mergaičių gimnazijos direktorius. Čia tik tiek galima pasakyti, kad jis buvo mandagus, ir kad buvo Martos Chorvat apgautas. Be abejo, kad jo asmuo pakitėtų, jei ir Martos Chorvat asmenybė pakistų. Tai bendras režisūros uždavinys.

Tačiau už vyriausių vaidilų galvų, tartum kuriame bareljefe, iškyla, kitos figūros. Tai mokytoja Salai, (O. Kurmytė) didelė pikčiurna, nelaiminga moteris ir Dr. Richtig (V. Valiukas) matematikos mokytojas. Kaip tos figūros turėjo būti pavaizduotos? Kaip žinia abu vaidmenis buvo išryškinti šaržo, grotesko būdu. Jie išsiskyrė iš kitų vaidilų vaidybos. Ar tai sveika ir artima tariamai režisieriaus minčiai. Atrodo, kad tikrai, tik šaržas, tas figūras išryškino, nes kitaip jos būtų pasilikę blankios, nes tokių vilčių, matyt, turėjo ir pats pjesės autorius.

Todėl vis po porą vaidilų analizuojant, tenka kalbėti ir apie Raz (Ign. Balčiūnas) ir Hegediušą (P. Šimkus). Su tom figūrom režisūrai labiausiai nepasisekė. Aš vėl sprendžiu tą klausimą, kaip paprastas žiūrovas. Kas žiūrėjo „Direktorių Flaksmanną", tas atsimena, kad ir ten panašių figūrų esama, tik su tam tikru skirtumu. Ten kalbama apie pykų tūzą, kortas, o čia apie tabaką, papirosus, stamboli. Ten mažesnio ūgio pedagogas (Dineika) įtikinėja aukštesnio ūgio kolegą (rodos, Kupsta) čia tas pats mažesnysis veikia didesnįjį. Tikrai, nors bent antraip būtų, tai ir tai būtų geriau. Ten mažesnysis plikas ir čia taip pat. Ten antrasis gauruotas, čia taip pat. Aišku, kad tokiais atžvilgiais režisūra susiduria su tam tikrais sunkumais. Tačiau vis dėlto juos reikia nugalėti, jei dramatiniame kūrinyje pasitaiko lygiagrečių su kitais dramatiniais kūriniais, ypač vaizduojamų personažų atžvilgiu, tai juos reikia mokėti išskirti, kad žiūrovas galėtų pamatyti didesnį režisūros dėmesį, o gink Dieve, ne tą patį trafaretą. Maža, kad tai publikai patinka ir kad tai pakankamai „juokinga".

Tai, berods, ir viskas. Kiti personažai, tikriau vaidilos nesupyks, kad jie čia nepaliesti. O apie bendrą teatro kryptį ar jis turi būti „sveikas, saikingas realizmas", ar beprasmis dinamizmas, teks be abejo atskirai kalbėti.

J. Žg.

CUKRINIŲ RUNKELIŲ AUGINTOJAMS DUODAMA CUKRAUS

Marijampolės cukraus fabrikas savo cukrinių runkelių augintojams jau pradėjo išdavinėti cukrų: kiekvienus 100 dv. cnt. pristatytų runkelių duoda 2,5 kg cukraus nemokamai ir po 2,5 kg už pinigus.

Artimesniesiems augintojams cukrų išduoda fabriko kontora, o tolimesniems (Alytaus ir Šakių aps.) augintojams cukrus bus išduodamas iš anksto paskelbtomis dienomis jiems artimesnėse vietose.

C. runkelius pakrovę į baidokus cukrų gali atsiimti „L. Cukrus" centro kontoroje (Kaunas, Nepriklausomybės a. 4).

C. išduodamas tik tiems augintojams, kurie jau yra pristatę fabrikui visus užaugintus runkelius.

Vyrai kurie tvarko Rytų sritis

Alfred Rosenbergas

Reicho ministeris Rytų sritims

BERLIN. Fiurerio paskirtas Reicho ministeriu užimtoms Rytų sritims reichsleiteris Alfred Rosenbergas gimė 1893 m. sausio 12 d. Taline. Baigęs aukštesniąją realinę mokyklą savo gimtajame mieste, studijavo architektūrą Rygos aukštojoje technikos mokykloje. Greta jis dirbo tapybos ir istorijos srityse. 1915 m. Rygos aukštoji technikos mokykla buvo perkelta į Maskvą ir čia ateinančio bolševizmo išvakarėse kilo „Dvidešimtojo amžiaus mito" pagrindai. 1918 m. jis gauna inžinieriaus architekto diplomą. Rosenbergas bolševikinį pavojų visu platumu suprato pačioje raudonojo pasaulio maro pradžioje ir jis niekad nuo to nenutolo savo kalbose ir raštuose. Paskelbus Estijos respubliką, jis išvyko į Miuncheną. 1919 m. vasarą jis susipažino su Fiureriu ir prisidėjo prie jo. 1922 m. jis kartu su Dietrich Eckertu perėmė „Voelkischer Beobachter" redagavimą. Iki 1937 m. Alfred Rosenbergas buvo sąjūdžio centrinio organo vyriausiasis redaktorius, o nuo 1933 m. sausio 1 d. — leidėjas. Alfred Rosenbergas aktyviai dalyvavo naujojo sąjūdžio kovose. Jis lydėjo Fiurerį žygyje į Felderrnhallę 1923 m. lapkričio 9 d. 1930 m. Rosenbergas buvo Reichstago narys ir nacionalsocialistų frakciją atstovaudavo užsienių politikos klausimais. 1935 m. balandžio 1 d. jį Fiureris paskyrė NSDAP užsienių politikos vadybos šefu ir reichsleiteriu. 1934 m. sausio 24 d. jis skiriamas Fiurerio įgaliotiniu saugoti visam dvasiniam ir pasaulėžiūriniam NSDAP ir jai priklausančių sąjungų auklėjimui. Greta savo pagrindinio veikalo „Dvidešimtojo amžiaus mitas" jis parašė dar visą eilę knygų. Jis yra įžymus sąjūdžio filosofas ir sistematikas, kuris nacionalsocializmo revoliuciją perkėlė į mokslo sritį. Daugelis kalbų ir principinių straipsnių kovoje dėl nacionalsocialistinės pasaulėžiūros įgyvendinimo surinkti į tris rinktinių raštų tomus: „Kraujas ir garbė", „Idėjos susidarymas" ir „Kova dėl galios".

1937 m. partijos darbo dienos proga Fiureris Rosenbergo veikalus apdovanojo vokiečių tautine meno ir mokslo premija. Šią premiją Rosenbergas gavo pirmasis.

Heinrich Lohse

Reicho komisaras Rytų kraštui

BERLIN. Fiurerio Reicho komisaru Rytų kraštui paskirtas gauleiteris Heinrich Lohse yra gimęs 1896 m. rugsėjo 2 d. prie Muehlenbarbeko, Holsteine. Baigęs pradžios mokyklą, jis vienus metus Hamburge lankė prekybinę mokyklą, o po to 1914—1915 m. dirbo prekybinėse įstaigose, kol 1915 m. rugsėjo mėn. įstojo į 76-tą rezervinį pėstininkų pulką. 1916 lapkričio mėn. dėl susižalojimų karo tarnybos metu buvo atleistas. Po to jis vėl dirbo prekybinėse įstaigose, o nuo 1921 m. iki 1924 m. buvo banko valdininkas. Jau nuo 1921 m. Lohse yra nacionalsocialistas. 1924—1930 m. jis buvo nacionalsocialistų atstovas Altonoje. Nuo 1925 m. jis buvo Schleswig-Holsteino apygardos gauleiteris. Nuo 1928 m. jis buvo prūsų landtago atstovas iki pat landtago paleidimo. 1933 m. kovo mėn. jis skiriamas Schleswig-Holsteino oberprezidentu ir pakviečiamas į prūsų valstybinę tarybą. Reichstago atstovas su trumpomis pertraukomis jis yra nuo šeštųjų rinkimų. Nuo 1932 m. oberprezidentas Lohse yra SA obergrupenfiureris. 1934 m. spalio mėn. Šiaurės sąjungos didžioji taryba Luebecke gauleiterį Lohsę išrinko Šiaurės sąjungos pirmininku.

Erich Kochas

Reicho komisaras Ukrainai

BERLIN. Fiurerio Reicho komisaru Ukrainai paskirtas gauleiteris Erich Kochas gimė 1896 m. birželio 19 d. Eberfelde. Trejus metus ėjęs prekybos mokslus, jis pradėjo dirbti geležinkelių administracijoje. Nuo 1915 m. iki 1918 m. būdamas fronto kareivis, Kochas dalyvavo apsigynimo kovose Aukštutinėje Silezijoje ir Ruhro krašte. Kovoje dėl Ruhro jis kelis kartus buvo prancūzų suimtas. Jis anksti prisidėjo prie nacionalsocialistinio sąjūdžio, kurio „senajai gvardijai" priklauso. Nuo 1922 m. iki 1928 m. Kochas vadovavo nacionalsocialistų darbo partijos „Ruhro" apygardai ir už savo politinę veiklą 1926 m. buvo atleistas iš valstybinės tarnybos. 1922 m. Fiureris jį pašaukė vadovauti reikšmingiems tiek vidaus politikos, tiek užsienių politikos postams, būtent, paskyrė jį gauleiteriu tada labai pavojinguose Rytprūsiuose. 1933 m. jis buvo paskirtas šios provincijos oberprezidentu. Savo žinomu atstatymo planu jis padėjo tos provincijos atgijimo pagrindus. Gauleiteris Kochas yra prūsų valstybinis tarėjas ir juo 1930 m. reichstago narys. Pavojinga teritorinė Rytprūsių padėtis paskatino Kochą imtis priemonių, kurios buvo labai susiję su užsienių politikos klausimais, ir tuo būdu jis galėjo prisirinkti vertingiausio patyrimo, ypač sienų ir tautybių kovoje, patyrimo, kuriame didelio veiksmo turi gynimasis nuo bolševikinio pavojaus, kuris dėl Rytprūsių kaimynystės su TSRS, Rytprūsiams nepaprastai grasino.

Alfred Meyeris

Reicho ministerio užimtoms sritims atstovas

BERLIN. Fiurerio paskirtas nuolatiniu Reicho ministerio užimtoms sritims atstovu gauleiteris Dr. Alfred Meyeris yra gimęs 1891 m. spalio 5 d. Goettingene. Jis 1912 m. kariūnu įstojo į 68-tąjį pėstininkų pulką Koblence. Pasaulinio karo metu jis dalyvavo mūšiuose Priesterwalde, prie Šommės ir Champagnėje. 1917 m. balandžio mėn. Aisnės-Champagnės mūšyje jis sužeistas pateko į prancūzų nelaisvę. 1920 m. kovo mėn. jis sugrįžo į Vokietiją. Kapitono laipsnyje Meyeris iš kariuomenės pasitraukė. Baigęs prekybinius mokslus, jis vėl ėmėsi studijų, įstojo į Bonnos ir Vuerzbergo universitetus, o 1922 m. jis gavo politinių mokslų Dr. laipsnį ir išlaikė valstybinius tautinės ekonomijos, finansų ir valstybės mokslo bei tarptautinės teisės egzaminus. Dr. Meyeris nuo 1928 m. pradžios yra vokiečių nacionalsocialistų darbo partijos narys. Greitai po to jis buvo paskirtas Gelsenkircheno ortsgrupenleiteriu. 1931 m. sausio mėn. jį Fiureris paskyrė šiaurinės Westfalijos gauleiteriu. Perėmus valdžią, gauleiteris Meyeris pirmininkavo naujai išrinktam provincijos landtagui ir kartu buvo Westfalijos provincijos atstovas Reicho taryboje. 1933 m. gegužės mėn. jis buvo paskirtas Reicho vietininku Lippėje ir Schauburg-Lippėje. 1939 m. jis skiriamas Westfalijos provincijos oberprezidentu. Karo pradžioje gauleiteris Dr. Meyeris buvo vienos armijos vakaruose civilinės administracijos šefas, o vėliau buvo paskirtas į šeštąją karinę apygardą.

Amerikos laivynas tiek Atlante, tiek Ramiajame vandenyne veda puolamąjį karą

Wheelerio pareiškimas

VAŠINGTONAS. Demokratų senatorius per vieną pasikalbėjimą pareiškė, kad jis turįs patikimų informacijų, jog Jungtinių Valstybių laivynas tiek Atlanto, tiek Ramiajame vandenynuose veda puolamąjį karą ir kartu su britų karo laivais dalyvauja agresyviuose laivyno veiksmuose. Tai yra Jungtinių Valstybių konstitucijos pažeidimas. Priešingai, užsienių politikos komisijos pirmininkas Connally pareiškė, kad visiškai negalimas daiktas, jog Jungtinių Valstybių laivyno vienetai kartu veiktų su britų laivynu. Kiekviena abejonė išsklaidyta priėmus įstatymą, pagal kurį leistas Jungtinių Valstybių prekybinių laivų apginklavimas ir jų siuntimas į karo zoną.

Kiek tikrai žuvo laivų iš italų vilkstinės

ROMA. Romos politiniuose sluoksniuose nurodoma, kad pirmasis britų admiraliteto lordas Aleksanderis, kalbėdamas apie lapkričio 9 d. įvykusį italų lydimosios vilkstinės sunaikinimą, paminėjo, kad tuomet buvę nuskandinti keturi italų laivai naikintojai. Tuo tarpu oficialiais italų duomenimis, naktį į lapkričio 9 d. italai neteko dviejų torpedinių laivų naikintojų ir septynių transporto laivų. Lordo Aleksanderio nurodytas keturių nuskandintų italų torpedinių laivų naikintojų skaičius tuo būdu neatitinka tiesos. Ta proga čie atkreipiamas dėmesys į tai, jog admirolas Cunninghamas neseniai pareiškė, kad italų laivynas jokiu būdu neturi būti per mažai vertinamas. Pirmasis admiraliteto lordas taip pat pareiškė, kad italų laivynas yra antras stiprumo atžvilgiu Europos laivynas. Naktį į lapkričio 9 d. Italijos turėti nuostoliai, kaip čia pabrėžiama, turi būti sugretinami su skaudžiu smūgiu visam britų laivynui, nuskandinant lėktuvnešį „Ark Royal" ir sužalojant „Malaya".

Kinija siūlanti Sov. S-gai kareivių

NEW YORKAS. Associated Press žiniomis iš Londono, Čungkingo Kinijos ambasadorius Londone Wellington Koo pasiūlė Sovietų Sąjungos gynimo reikalams, jei tat būtų reikalinga, Kinijos žmonių medžiagą. Koo pareiškė, jog negalis patvirtinti gandų, pagal kuriuos Čangkaišekas, jei japonai pultų rytų Sibirą, esąs pasiūlęs Rusijai milijoną vyrų. Tačiau jis tat laikąs labai galimu dalyku. Ambasadorius pažymėjo, kad Kinija esanti demokratiju žmonių rezervuaras ir pareiškė nuomonę, jog Kinija drauge su Anglijos ir Jungtinių Valstybių medžiagomis ir ginklais galinti sudaryti japonams neįveikiamą kliūtį. Toliau Koo pareiškė, kad Burmos kelio netekimas galis sudaryti Kinijai kritišką padėtį.

KĄ PASAKOJA BOLŠEVIKŲ BELAISVIAI APIE LENINGRADĄ

BERLIN. DNB agentūrai iš karinių sluoksnių pranešama: Paimtieji į nelaisvę bolševikai, kurie pateko pastarosiomis dienomis į mūsų rankas, nuolat praneša, kad sovietai visomis jėgomis iki lapkričio 7 d., spalio revoliucijos šventės, norėjo pralaužti vokiečių linijas, kad tuo būdu būtų sutraukytas žiedas aplink Leningradą. Visiems šiems mėginimams sugniužus į vokiečių ginklų ugnies frontą, dabar komisarų stovykloje vyrauja didelis nusivylimas. Kareiviai yra keikiami ir jiems sakoma: „Jūs išdavėte Leniną ir spalio revoliuciją. Daugelio vienetų vadai, kurie su kruvinais nuostoliais buvo atmušti per beviltiškus žygius, yra sušaudyti.

SEATTLE. Sovietų ledlaužis „Krasin" per Baltąją jūrą, Šiaurės Ledinuotąjį vandenyną ir Beringo sąsiaurį atplaukė į vieną Jungtinių Valstybių laivų statyklą, kur jis bus remontuojamas.

P. JURKUS

Pypkė iš Peterburgo

— Sako, čia laukia manęs atvykstant kaip bajoro... Pirtelę pakūrėt, duonelę pakepėt... — šneka priemenės tarpdury staiga išdygęs elgeta Domininkas. Niekas nepamatė, kaip jis čia atsėlino, o būtų prieš nosį duris užtrenkę.

— Laukėm, laukėm! Ne mes, kiek Rudis tavo blauzdų laukė, — širdo samdinė mergė.

— Ne taip piktai, voveraite; susiraukę kaip naginės ir tavieji bus. O Rudžiui aš turiu kai ką. — čia jis skėlė lazda į slenksčio akmenį, kad net iš jos geležinio galo kibirkštys tryško.

— Tai vis pas mus kur buvęs, kur nebuvęs atsirieti, — barėsi iš kito kambario ir šeimininkė: — ar kitur kelio nežinai... Dar uždegsi su savo ta prakeikta pypke...

— Ką čia vėjus plepat, moterėlės... Aš uždegsiu su savo peterburgine pypkele? Mano pypkelė ne iš tų, kad spiaudytų ugnį. Ir man, seniui, neleisite kur nors per naktį pašniaukti?... Aš ne tokius dvarus mačiau ir ten buvau stalo gale sodintas; pas patį jo šviesybę karalių pietavau ir nakvojau, o jie čia man ką padarys... Gerai, gerai, turėkit jūs, moterys, akmeninę širdį, lauksiu vyrų. Su protu vis geriau susitarti, negu su ilgu plauku...

Elgeta Domininkas, dumpliuodamas iš plaučių gilumos, atsisėdo ant suolo ties langu. Šalia pasidėjo lazdą, kad greitai ją galėtų čiupti ir pakelti kiekvienam, kuris tykos jo blauzdu. Nusiėmė odinį krepšį, kurio ausyse dvi varinės grandys švitruoja ir iš tolo puošia kaip generolą elgetą Domininką.

— Tai jau suvalgė savo riekelę narsusis caro tarnas Domininkas, — kalbėjo pats sau elgeta, — o žmonės nė viralo šaukštelio, nė duonos trupinėlio... Kur mano neprapuola...

Čia elgeta persižegnojo ir užgiedojo Šventą Antaną. Jis rėkė iškleręsiu balsu, nuolat spoksodamas į duris, kas iš ten išeis. Ir jei kyšteri kieno nors veidas, jis tuoj sudeda rankas kaip tie bažnyčių šventieji, kurie iš altoriaus paveikslų žvelgia į aslą, pamaldžiai kinkuoja, aptvarko plerpiantį balsą ir atrodo toks suvargęs ir nuskriaustas. Užbaigęs giesmę, poteriauja. Lūpos šnabžda daug kartų kartotus žodžius, o rankos ieško terboje pypkės ir tabokėlio.

Čia elgeta įsistebėjo, kad prie gonkelių galo džiūsta pavertas ant siūlo vyrų tabakas. Tokia brangenybė šiokiais metais. Elgeta išgriozdė visą krepšį ir kišenius, tačiau tabokėlio nė kvapo. Ištraukęs pypkę, padaužė į naga, o akys slyste slysta, kaip lapei žiūrint į nukarusias keptas žasis — gelsvus tabako lapus. Ir poteriai užgeso lūpose, ir seilė ištyso, beveik ir pypkė brangioji išsprūdo iš nagų. Tokie gražūs lapai. Tikrai jau ir išdžiūvę tokiose kaitrose. Ir oras taip gardžiai tabokėliu kvepia.

— Tik pypkę žįsti ir težinai, — leido gerklę samdinė, — nepoteriauji, o valgyti norėsi...

— Sveika... Ko nori, neplėšk šlovės, gausi vyrą, kurs tavo plunksneles plėšys, senis elgeta išbudintas vėl bambėjo poterius. Kai samdinė išnyko už kampo, jis apsižvalgė ir keliais žingsniais atidūrė prie tabokos. Griebęs saują, vėl nėrė atgal ir žlegterėjo į senąją vietą. Dabar senis pūškavo, kriokte kriokė poterius, o tabaką murdė į krepšį. Kai samdinė grįžo iš tvartų, jis išsitraukė peilį, lentelę ir piaustė pasigardžiuodamas tabaką. Vėl oras kvepėjo, o seniui širdis kūdėte kudėjo. Nors dar džiovintinas, bet jo pypkelė ne tokius suvalgo. Smulkiai supiaustęs, subraukė į puslę, susidėjo peilį ir lentelę terbon, persižegnojo ir tarė pats sau:

— Ačiū tau, Viešpatie, kad vis dangiškomis gėrybėmis stiprini šios žemės keleivį.

Tada palengvėliais kimšo pypkę, taisė jos ilgą kandiklį ir džiaugės. Kai įsikando į dantis, pypkė rietėsi kaip briedžio ragas per visą krūtinę ir baigėsi netoli juosmens uoline galva. Nukrūpštinęs prie ugniakuro, įsimetė žariją ir čiulpdamas išspūdino laukan.

Vyrai tuo tarpu grįžo iš darbų, klegėjo tvartuose ir ėjo namo. Senis niekuo dėtas papsėjo, kėlė iš tolo kepurę ir šaukė:

— Aplankiau ir jūsų namelius, nešdamas laimę ir pakajų. Jau motriškosios patalynę klėtyje purena, alų neša...

— Tai vis pas mus atkleišini? — taria gaspadorius.

— Kur čia gaspadorėl, kaip žuvis be vandens, taip aš be jūsų negaliu gyventi. Šie nameliai iš tolo garsūs, visko čia pilna...

— Iš kur tabokėlio begauni šioki metą?

— Žmonės, geri žmonės pamaitina mane ir šiomis žolelėmis... O kaip gaspadoriaus tabokėlis šiemet? Gal ir man koki lapelį...

— Neblogai...

— Dėduk, eržilai kaip kalnai augs, tik lapeli... išmelsiu aš ir javo jūras...

Šeimininkas bamba, bet pagaliau pasuka takeliu prie tabako. Tada elgeta Domininkas šaukia:

— Gaspadorėli mylimiausias, du lapeliu, ir karvės geros bus, atves po du veršius, o gal tris, paėmelsiu ir už avis... tris...

— O kas čia? — sustūgavo šeimininkas. — Kas skynė mano tabaką?... Tu!... Pažįstu iš kvapo...

— Aš? Toks senas ir vogsiu? Juk jau kojos grabe, ryt porys Abraomas duos ne tokio tabokėlio, eisiu aš čia

— Nors kojos grabe, bet jūs dažnai pasigrambot...

— Gaspador, aš ne iš tų, gal kiti... Gal čia vėjas nudrėskė tą nukritusį lapą... Aš ne iš tų... aš galiu persižegnoti... Mano puikioji pypkelė vogto tabokėlio nepriima, kibirkštis svaido... Bet, gaspador, lapai lieka savo keliu... o gal kokius keturius, negreit begausiu.

Šeimininkas davė du lapus.

— Už viską? Už arklius, karves, avis ir kiaules melstis?... Per pigiai, bet kur mano neprapuola, — senis susuko taboko lapus ir sumurdė į krepšį.

— Tai vėl tą įsileidote, — barėsi troboje šeimininkas, — dar uždegs su savo pypke.

— Rytoj aš pats išeisiu, — nuo slenksčio atsiliepė elgeta Domininkas, o tų pierinų svirne nereikės, aš kur nors pirty, jaujoj... Ale taip kosulys ėda... Jau kelintį metai, kaip kažkoki kirminą prarijau... Gal, šeimininkė, rasi koks lašelis karčiosios, naktį krioksiu, nepamiegosiu... — tačiau šių elgetos žodžių niekas negirdėjo. Jau tarškėjo lėkštės ir šaukštai. Jis pats, apglėbęs kruopų dubenį, nebeminėjo kirmino. Užsrėbęs jis vėl užkūrė pypkę.

— Tai kur tave paguldyti su tokia baisioniška pypke, juk uždegsi?

— Kur čia uždegsi, aš išrūkęs pakabinsiu į gembę ir paliksiu, aš ne iš tų, kurie uždega...

— Iš tų, ne iš tų, o ar ne pats paleidai dūmais aną metą Songailos jauja?

— Aš? Toks senis padegsiu?... Mano pypkė nepadega... Aš ją iš paties caro gavau... Iš Nikalavojaus... Aš keturis metus ištarnavau muzikantu ciecoriui. Pakvietė mane per karūnaciją šviesiausio ciecoriaus griežti. Nuo pat ryto penktos, brač, plėšėm triubas. Penki tūkstančiai muzikantų, ar galite sau supratti?

— Jau brėži, brėži, aną kartą sakei, kad tik penki šimtai tebuvo, — ginčijosi bernas.

— Gerai, tegu bus ir penki šimtai. Po to ciecorius pašaukė mane ir sako: Domininkai, Domininkai, geras iš tavęs muzikantas. Dovanoju tau pypkę. Lyg grabo lentos rūkyk šį saldybės medį.

— Per akis meluoji... Ir kvies tave caras prakiurusiom kelnėm. Vakar sakei, kad Peterburge gavai... — juokėsi bernas.

— Teisybė, teisybė. Peterburge visi gavome už kelis rublius tokias pypkes... — jis atsisėdęs prie ugnies pūtė dūmus.

O jo pypkė buvo ilga ir riesta, kokia apdainuota dainose, aprašyta piršlio melagio testamente. Galvutė uolinė. Joje papiečti keli skrendą mariomis laiveliai išskleistomis burėmis. Virš jų kilo smailūs miesto bokštai ir nešė viršum savęs dar gana aišku parašą: Sankt Petersburg. Kandiklis buvo riestas ir, lig iš briedžio kaulo, rudas ir dantytas. Jis buvo iš kelių narių sunarstytas, o kiekviena dalis baigėsi karpytomis atbrailomis kaip stirnos rago kamienas. Nuo galvelės ėjo virvutė, kuri ties viduriu buvo išverta per grandelę ir pririšta prie sagos. Seniui Domininkui bešnekant, pypkė išsprūsdavo iš praretėjusių dantų, o tokia nukritus, į šukes ištižtų.

Tą vakarą buvo kurenta pirtis. Moterys pirmosios išėjo, o kol vyrai apsišėrė, jos grįžo ir išvarė vyrus. Nelaikė ir senio Domininko, nes jos norėjo vienos pasilikti namuose. Jos buvo iškaitusios ir palaidais plaukais, griebėsi šukų ir sėdosi šukuotis. Domininkas išsiprašė pirtin miegoti: ten jam būsią šilta. Jo peterburginė pypkė karojo ant gembės. Imdamas švarką, pasiėmė ir ją. Lauke jis palengvėliais kiūtino ir kai pasiekė pirtį, vyrai jau grįžo namo.

— Tik neuždek.

— Su kuo? Matėt, juk pakabinau savo šventąją pypkelę.

Vyrai išnyko nakty. Tik dar ilgai girdėjosi klumpės kaip šunis vampsint ir šnekučiuojantis. Senis nusijuokė, isikando pypkę ir pravėrė pirties duris.

Ir šilta ir gera buvo viduje. Išsivanojęs išsitiesė priečkambary prie šiltos krosnies ant spalių. Toks palengvėjęs, toks pajaunėjęs jaučiasi jis, o rankos pačios susiranda pypkę ir įspraudžia tarp dantų. Ir malonu seniui Domininkui po pirties rūkyti, pūsti dūmą virš savęs ir galvoti apie ilgą savo gyvenimą. Ir pypkė tokia patogi čiulpti atsigulus, jos galva guli žemėje — nereikia dantyse laikyti. Retai tokios dienos pasitaiko senam caro kareiviui...

•

Visus iš miego pakėlė nušvitęs dangus. Kaimynai jau šūkavo prie degančios pirties. Kūdra čia pat, tai bėmatant užpylė jos įsiliepsnojusias sienas. Tik priemenė ir stogas suspėjo nudegti. O kai prašvito, prie krosnies rado sugruzdusią senio pypkę, o tarp degėsių spindėjo dvi varinės krepšio sagtys. Senis Domininkas buvo suskubęs iš ugnies išbėgti.

Anordnung

ueber die Sicherstellung der Arbeitskraefte fuer staats- und wirtschaftspolitisch bedeutsame Bauvorhaben

Um die erforderlichen Baufacharbeiter zur Ausführung von staats- und wirtschaftspolitisch bedeutsamen Bauvorhaben im Rahmen des Wiederaufbaus der Wirtschaft im Generalbezirk Litauen sicherzustellen, bestimme ich vorbehaltich einer endgültigen Regelung der Bauwirschaft folgendes:

§ 1

Alle privaten und öffentlichen Hoch - und Tiefbauvorhaben einschliesslich der Instandsetzungsarbeiten sind vor dem Baubeginn anzuzeigen.

§ 2

Die Anzeigen sind innerhalb von drei Monaten- spätestens aber 4 Wochen- **vor** dem Baubeginn, von dem Bauherrn oder — bei öffentlichen Bauvorhaben — von der Bauverwaltung in doppelter Ausfertigung an das für die Baustelle örtlich zuständige Arbeitsamt zu richten.

§ 3

Für die Anzeigen, die genaue Angaben über den Einsatz von Baufacharbeitern und über die Mengen und Preise der zur Verwendung kommenden Baustoffe enthalten müssen, ist das bei den Arbeitsämtern erhältliche Formblatt zu verwenden.

§ 4

Die z. Zt. der Verkündung dieser Anordnung bereits im Bau befindlichen Vorhaben sind dem Arbeitsamt innerhalb von 2 Wochen nach Bekanntgabe dieser Anordnung anzuzeigen.

§ 5

Beabsichtigte Bauvorhaben dürfen erst begonnen werden, wenn die mit der Bauanzeige beantragte Unbedenklichkeitserklärung erteilt worden ist. Alle z. Zt. in Ausführung begriffenen Bauvorhaben sind einzustellen, sofern nicht bis zum 30. November 1941 die Unbedenklichkeitserklärung erteilt wird.

§ 6

Das Arbeitsamt hat eine Ausfertigung der Bauanzeige mit seiner Aeussergung zur Frage des Arbeitseinsatzes dem zuständigen Gebietskommissar zu übersenden, der sie nach Prüfung der wirtschaftlichen Notwendigkeit dem Generalkommissar zur Entscheidung über die Erteilung der Unbedenklichkeitserklärung vorlegt.

Ueber Unbedenklichkeitserklärungen für Instandsetzungsarbeiten oder Bauvorhaben bis zu einer Baukostensumme von 3.000.— RM. entscheiden die Gebietskommissare.

Die den Gebietskommissaren zustehenden Befugnis, aus baupolizeilichen oder städtebaulichen Gründen die Durchführung von Bauvorhaben zu untersagen oder von besonderen Aufträgen abhängig zu machen, wird durch diese Anordnung nicht berührt.

§ 7

Bauten der deutschen Wehrmacht oder der deutschen Zivilverwaltung bedürfen, unbeschadet der Anzeigepflicht an das Arbeitsamt, keiner Unbedenklichkeitserklärung. Die allgemeinen baupolizeilichen Vorschriften finden jedoch auch auf diese Bauten Anwendung.

§ 8

Hauherren und Bauunternehmer, die entgegen diesen Bestimmungen einen Bau beginnen oder weiterführen, können durch den Gebietskommissar oder die von ihm beauftragte Stelle mit Gefängnis und Geldstrafe oder mit einer dieser Strafen bestraft werden.

§ 9

Diese Anordnung ergeht vorbehaltlich einer endgültigen Regelung der Bauwirtschaft; sie tritt mit dem heutigen Tage in Kraft.

Kauen, den 15. November 1941.

Der Generalkommissar in Kauen
i. A. gez. NABERSBERG.

Potvarkis

dėl darbo jėgų užtikrinimo valstybiniu ir ūkiniu atžvilgiu svarbioms statyboms

Siekdamas užtikrinti reikalingus statybos darbininkus valstybiniu ir ūkiniu atžvilgiu svarbioms statyboms Lietuvos Generalinės srities ūkio atstatymo ribose, aš, pasilikdamas teisę galutinai sutvarkyti statybos ūkį, nustatau:

1 §

Apie visas privačias ir viešas antžemines bei požemines statybas ir apie remonto darbus reikia pranešti prieš statybos pradžią.

2 §

Pranešimus, surašytus dviejuose egzemplioriuose, prieš tris mėnesius — o vėliausia prieš keturias savaites — prieš statybos pradžią statybos savininkas ar — viešos statybos — statybos administracija įteikia statybos vietai kompetentingam darbo biurui.

3 §

Pranešimai, kuriuose turi būti tikslūs reikalingų statybos darbininkų, statybos medžiagų kiekio ir kainos duomenys, rašomi darbo biuruose gaunamuose blankuose.

4 §

Apie prieš šio potvarkio paskelbimą atliekamas statybas darbo biurui pranešama per dvi savaites nuo šio potvarkio paskelbimo.

5 §

Numatytos statybos gali būti pradėtos, tik gavus statybos leidimą. Visos šiuo metu vykstančios statybos bus sustabdytos, jeigu iki 1941 m. lapkričio 30 d. nebus gauti statybos leidimai.

6 §

Darbo biuras vieną pranešimo apie statybą egzempliorių su savo pažymėjimais darbo paskirstymo klausimu persiunčia atitinkamam srities komisarui, kuris, apsvarstęs ūkinį statybos būtinumą, pateikia generaliniam komisarui nuspręsti, ar išduotinas statybos leidimas.

Statybos leidimus remonto darbams arba statyboms, kurių bendra kaina neprašoka 5.000 RM sprendžia srities komisarai.

Šis potvarkis neliečia sričių komisarų teisės statybiniais policiniais ar miesto statybos sumetimais uždrausti statybą arba statyti jai ypatingus reikalavimus.

7 §

Vokiečių karinių pajėgų arba vokiečių civilinės administracijos statyboms leidimai nereikalingi. Tik apie jas turi būti pranešta darbo biurui. Tačiau bendri statybos policijos nuostatai taikomi ir šioms statyboms.

8 §

Statybų savininkai ir rangovai, kurie statybas pradės arba toliau tęs priešingai šiems nuostatams, srities komisaro arba jo organų gali būti baudžiami kalėjimu ir pinigine bauda arba viena iš tų baudų.

9 §

Šis potvarkis skelbiamas pasilaikant teisę galutinai sutvarkyti statybos ūkį ir įsigalioja nuo šios dienos.

Kaunas, 1941 m. lapkričio 15 d.

Už Generalinį Komisarą Kaune

pas. NABERSBERGAS

Nachtrag

ZUR ÖFFENTLICHEN BEKANNTMACHUNG NR. 50 BETREFFEND BEZAHLUNG VON MIETE IN NATIONALISIERTEN HÄUSERN.

Soweit in nationalisierten Häusern im Gebiet der Stadt Kauen vorläufige Hausverwalter vom städtischen Wohnungsamt bereits eingesetzt sind, ist die Miete an die vorläufigen Hausverwalter zu bezahlen. Die eingesetzten Hausverwalter sind verpflichtet, monatlich mit den zuständigen Wohnungskontoren abzurechnen.

Die Mieter derjenigen nationalisierten Häuser, in denen noch kein Hausverwalter eingesetzt ist, bezahlen ihre Miete monatlich bei dem für sie zuständigen Wohnungskontor.

Kauen, den 17. November 1941.

Der Stadtkommissar:
gez. CRAMER
SA-Oberführer.

Miesto Komisaro skelbimo Nr. 50

Papildymas

DĖL NUOMOS MOKĖJIMO NACIONALIZUOTUOSE NAMUOSE.

Tuose Kauno miesto srityje esančiuose nacionalizuotuose namuose, kuriems Miesto Butų Skyriaus yra paskirti laikinieji namų valdytojai, butų nuoma sumokama tiems valdytojams. Valdytojai kiekvieną mėnesį turi atsiskaityti su atitinkamomis butų kontoromis.

Tuose nacionalizuotuose namuose, kuriems dar nėra paskirta valdytojų, nuomininkai sumoka kas mėnuo savo nuomą jiems priklausančiose kontorose.

Kaunas, 1941. XI. 17. d.

Miesto Komisaras
(pas.) CRAMER
SA Oberführer

Anordnug

des Generalkommissars in Kauen ueber die Erhebung der Grundsteuer vom 7. November 1941.

Gemäss § 7 der Anordnung des Reichskommissars für das Ostland über steuerliche Massnahmen im Ostland vom 18. 10. 1941 bestimme ich im Einvernehmen mit dem Reichskommissar für das Ostland das Folgende:

§ 1.

Die Verordnung des ehemaligen Präsidiums des Obersten Rates der Bevölkerung, die sich in der litauilitauischen SSR. vom 14. Mai 1941 über die Landwirtschaftssteuer der schen SSR. mit der Landwirtschaft befasst, und der Beschluss des ehemaligen Kommissarenrates Nr. 56 vom 30. Januar über die Aufhebung der Schulden, Steuern, Gebühren und Strafen von Bauernhöfen und über die Grundsteuerhöhung für das Jahr 1940 werden aufgehoben.

§ 2

Auf die Grundsteuer werden Vorauszahlungen nach dem litauischen Grundsteuergesetz (Reg. Anz. 141, 211, 413, 575, 607 u. 696) mit den sich aus den nachfolgenden Bestimmungen ergebenden Aenderungen festgesetzt.

§ 3

Der Boden, der sich in der Nähe der Städte erster und zweiter Ordnung befindet, wird wegen der günstigen Absatzverhältnisse bis zu demjenigen Punkt der Stadtgrenze, welcher der Immobiliensteuer unterliegt, ab 1. Juli 1941 in folgende Zonen eingeteilt:

Städte	I Zone	II Zone
1. Wilna u. Kauen	bis 10 km	bis 20 km
2. Ponewesch u. Schaulen	„ 4 „	„ 8 „
3. Ersten Ranges	„ 2 „	„ 5 „
4. Zweiten Ranges	„ 1 „	„ 3 „

Orte	Jährliche Steuerhöhe i. Rbl. f. 1 ha nach der Bodensorte			
	I Sorte	II Sorte	III Sorte	IV Sorte
1. In allen Gebietsteilen auser der Stadtzonen	45	30	15	3
2. In der ersten Zone der Städte Wilna u. Kauen	75	48	27	6
3. In der zweiten Zone der Städte Wilna u. Kauen	60	38	21	5
4. In der ersten Zone der Städte Ponewesch und Schaulen	55	36	18	5
5. In der zweiten Zone der Städte Ponewesch und Schaulen	50	34	17	4
6. In der ersten Zone der Städte ersten und zweiten Ranges	50	34	17	4
7. In der zweiten Zone der Städte ersten und zweiten Ranges	48	32	15	3,5

§ 5

Die entsprechend dem Beschluss des ehemaligen Kommissarenrates der litauischen SSR. Nr. 56, Art. 4, bereits entrichteten erhöhten Grundsteuerbeträge sind auf die noch nicht entrichteten Grundsteuerrückstände oder auf die Grundsteuer des laufenden oder der folgenden Jahre anzurechnen.

§ 6

Die durch den Beschluss des ehemaligen Kommisarenrates des litauischen SSR. Nr. 56, Art. 1, 2 und 3 aufgehobenen Steuern, deren Zahlungstermin bereits abgelaufen ist, sind bis zum 31. Dezember 1941 einzuzahlen. Verzugszinsen werden bis zum 31. Dezember 1941 nicht erhoben.

§ 7

Die nach dem litauischen Grundsteuergesetz und den Selbstverwaltungsgesetzen zugunsten der Kreis- und Amtsbezirks- Selbstverwaltungen festgesetzte Grundsteuer wird ab 1. Juli 1941 aufgehoben.

§ 8

Vom 1. Juli 1941 an werden den Selbstverwaltungen 30—50 Prozent der entrichteten Grundsteuer zugewiesen. Der Generalrat für die Finanzverwaltung setzt im Einvernehmen mit dem Generalrat für die Innere Verwaltung jährlich den bestimmten Anteil fest. Die Verteilung der zugewiesen Summen an die Kreis- und Amtsbezirks- Selbstverwaltungen erfolgt durch den Generalrat für die Innere Verwaltung.

§ 9

Die Verwaltung der Grundsteuer obliegt dem Generalrat für Finanzen.

§ 10

Diese Anordnung tritt am Tage ihrer Verkündung in Kraft.

Der Generalkommissar in Kauen

Im Auftrage

gez. Dr. DEXHEIMER

Generalinio Komisaro Kaune 1941 m. spalio mėn. 7 d.

Potvarkis

ŽEMĖS MOKESČIUI IMTI

Remdamasis Reicho Komisaro Rytų Kraštui 1941. X. 18 d. potvarkio, liečiančio mokestines priemones Rytų krašte, 7 §, susitaręs su Reicho Komisaru Rytų Kraštui, nustatau kas seka:

§ 1

Buv. Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1941. V. 14 d. Įsakas dėl žemės ūkio mokesčio iš Lietuvos TSR gyventojų, besiverčiančių žemės ūkiu, ir buvusios Komisarų Tarybos 1941. I. 30 nutarimas Nr. 56 dėl skolų, mokesčių, rinkliavų ir baudų nuėmimo nuo valstiečių ūkių ir dėl žemės mokesčio padidinimo už 1940 metus, panaikinami.

§ 2

Žemės mokesčio sąskaiton mokami avansai pagal Lietuvos žemės mokesčio įstatymą („V. Ž." 141, 211, 413, 575, 607 ir 696) ir jo pakeitimus žemiau išvardintuose nuostatuose.

§ 3

Žemės, esančios prie pirmos ir antros eilės miestų, pardavimo sąlygų patogumo atžvilgiu, nuo 1941 m. liepos 1 d. skirstomos pagal atstumą nuo miestų ribų, nustatytų nekilnojamo turto mokesčiui imti, sekančiomis zonomis:

Miestų	Pirma zona	Antra zona
1. Vilniaus ir Kauno	ligi 10 km.	ligi 20 km.
2. Panevėžio ir Šiaulių	„ 4 „	„ 8 „
3. Pirmaeilių	„ 2 „	„ 5 „
4. Antraeilių	„ 1 „	„ 3 „

Vietose	Metinis mokestis Rb už 1 ha pagal žemės rūšis.			
	I rūš.	II rūš.	III rūš.	IV rūš.
1. Visose vietose išskyrus miestų zonas	45	30	15	3
2. Vilniaus ir Kauno miestų pirmoje zonoje	75	48	27	6
3. Vilniaus ir Kauno miestų antroje zonoje	60	38	21	5
4. Panevėžio ir Šiaulių miestų pirmoje zonoje	55	36	18	5
5. Panevėžio ir Šiaulių miestų antroje zonoje	50	34	17	4
6. Kitų pirmaeilių ir antraeilių miestų pirmoje zonoje	50	34	17	4
7. Kitų pirmaeilių ir antraeilių miestų antroje zonoje	48	32	15	3,5

§ 5

Pagal buv. Lietuvos TSR Komisarų Tarybos nutarimo Nr. 56 punktą 4 sumokėtos padidinto žemės mokesčio sumos įskaitomos į nesumokėtas praėjusių metų žemės mokesčio liekanas arba į einamųjų bei ateinančiųjų metų žemės mokestį.

§ 6

Buvusios Lietuvos TSR Komisarų Tarybos nutarimo Nr. 56 p. p. 1, 2 ir 3 panaikintinieji mokesčiai, kuriems įmokėti terminai jau praėjo, turi būti sumokėti ligi 1941 m. gruodžio 31 d. Delspinigiai ligi 1941 m. gruodžio 31 d. neimami.

§ 7

Lietuvos žemės mokesčio ir savivaldybių mokesčių įstatymais nustatytas apskričių ir valsčių savivaldybėms žemės mokestis nuo 1941 m. liepos 1 d. panaikinamas.

§ 8

Savivaldybėms nuo 1941 m. liepos 1 d. skiriama nuo 30—50% įmokėto žemės mokesčio. Kiekvienais metais skiriamų % dydį nustato Finansų Generalinis Tarėjas, susitaręs su Vidaus Reikalų Generaliniu Tarėju. Gautas sumas apskričių ir valsčių savivaldybėms paskirsto Vidaus Reikalų Generalinis Tarėjas.

§ 9

Žemės mokesčio tvarkymas priklauso Finansų Generaliniam Tarėjui.

§ 10

Šis potvarkis įsigalioja jo paskelbimo dieną.

Už Generalinį Komisarą Kaune
(pas.) Dr. DEXHEIMER

Anordnung

über die Nichtberechnung, Anrechnung und den Erlass von Verzugszinsen für verspätet entrichtete Steuern, Abzüge vom Gewinn der Staatsunternehmungen und sonstige Abgaben vom 18. 10. 1941.

§ 1.

Von Steuern, Abzügen vom Gewinn der Staatsunternehmungen und sonstigen Abgaben, die in der Zeit vom 20. Juni bis zum Fälligkeitstage entricht werden und bis zum 1. Dezember 1941 entrichtet worden sind, werden Verzugszinsen nicht berechnet.

§ 2.

Schon entrichtete Vorzugszinsen für die im § 1 genannten Zahlungen werden auf Rechnung der künftigen Zahlungen verbucht, eine Rückzahlung findet nicht statt.

§ 3.

Auf Antrag des Steuerpflichtigen kann mit Genehmigung des Steuer- und Zolldirektors von der Berechnung von Verzugszinsen abgesehen werden, falls Steuern, Abzüge vom Gewinn der Staatsunternehmungen und sonstige Abgaben im Zusammenhang mit der Sperrung der Guthaben des Steuerpflichtigen nicht bis zum Fälligkeitstage entrichtet werden konnten, und der Steuerpflichtige unverzüglich Zahlung geleistet hat, sobald ihm andere Mittel zur Verfügung standen. Diese Umstände sind glaubhaft zu machen. Die auf den Antrag ergehende Entscheidung ist endgültig.

§ 4.

Diese Anordnung tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Riga, den 19. Oktober 1941.

Reichskommissar für das Ostland
gez. LOHSE

Zu der Anordnung des Reichskommissars für das Ostland vom 18. Oktober 1941 ordne ich an, dass im Generalbezirk Litauen über die Anträge gemäss § 3 der Anordnung die Obersteuerinspektoren zu entscheiden haben.

Der Generalkommissar in Kauen
Kauen, den 12. 11. 1941
Im Auftrage
gez. Dr. DEXHEIMER

Potvarkis

DĖL NEPRISKAITYMO, APSKAIČIAVIMO IR ATLEIDIMO NUO DELSPINIGIŲ UŽ PAVĖLUOTAI ĮMOKĖTUS MOKESČIUS, ATSKAITYMUS IŠ VALSTYBINIŲ ĮMONIŲ PELNO IR KITAS ĮMOKAS

1 §

Už mokesčių, atskaitymų iš valstybinių įmonių pelno ir kitas įmokų rūšis, kurioms mokėjimo terminas buvo suėjęs tarp 1941 m. birželio mėnesio 20 dienos ir rugpiūčio mėnesio 31 dienos ir kurios bus sumokėtos iki 1941 m. gruodžio mėnesio 1 dienos, delspinigiai nepriskaitomi.

2 §

Jau sumokėti delspinigiai už 1 § paminėtus mokėjimus yra įskaitomi į ateinančius mokėjimus, bet jie negrąžinami.

3 §

Mokesčių mokėtojui prašant, mokesčių ir muitų direktoriui sutikus, mokėtojas gali būti nuo delspinigių atleistas, jeigu mokesčiai, atskaitymai iš valstybinių įmonių pelno ir kitos mokėtinos sumos dėl mokėtojo turto bei pinigų uždraudimo negalėjo būti laiku sumokėtos ir jeigu mokesčių mokėtojas jas sumokėjo tuoj, kai tik jam atsirado kitos mokėjimo lėšos. Šios aplinkybės yra patikrintinos. Pagal šį prašymą daromas sprendimas yra galutinis.

4 §

Šis potvarkis įsigalioja jo paskelbimo dieną.

RYGA, 1941 m. spalio mė 18 d.

Reicho Komisaras Rytų Kraštui
(pas.) LOHSE.

Dėl Reicho Komisaro Rytų Kraštui 1941 m. spalio mėnesio 18 d. potvarkio nustatau, kad Lietuvos generalinėje srityje potvarkio 3 § paminėtus prašymus sprendžia vyr. mokesčių inspektoriai.

Kaunas, 1941. XI. 12.

Už Generalinį Komisarą Kaune
(pas.) DR. DEXHEIMER.

Marijampolės cukraus fabrikas jau ruošiasi 1942 m. darbui

Marijampolės c. fabrikas visiems seniems c. runkelių augintojams per valsčių viršaičius jau išsiuntinėjo pareiškimus dėl 1942 m. c. runkelių auginimo. Norintieji naujai pradėti c. runkelius auginti ir sudaryti sutartį, turi raštu ar žodžiu kreiptis į fabriką. Pareiškimų blankai jiems tuojau bus pasiųsti.

Sutartį darydamas, augintojas privalo nurodyti runkeliais apsodinamą plotą. 1942 m. bus priimami visi runkeliai, užauginti sutartame plote, ir leidžiami pristatyti į kiekvieną augintojui artimiausią sustojimo vietą kur tiktai yra vietos vagonams pastatyti. Geležinkelio važmą fabrikas apmokės nuo pakrovimo vietos. Ūkininkui nekaštuos ir vagono padavimas į sustojimą vietą.

Tolimesnieji augintojai, kurie c. runkelius pristato vagonais, kviečiami daryti sutartis tokiam plotui, kad galėtų užpildyti vagoną, nes kitaip dažnai kyla didelių nesusipratimų.

Surinkęs visų norinčių c. runkelius auginti pareiškimus, fabrikas tuojau pradės daryti sutartis.

RADIJO PROGRAMA

TREČIADIENIS, 19. XI.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.00 Dienos mintys. Rytinis koncertas (pl.); 6.40 Mankšta. Vad. Kotryna Marijošienė; 7.00 Žinios vokiečių k. RP; 7.15 Žinios lietuvių k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Ūkininkams; 8.20 Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečių k. RP; 9.15—10.00 — pertrauka; 10.00 Vaikams. Geislerio „Žaliasis miestas"; 10.30 Bramso kūriniai (pl.); 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus; 12.05 Pl. muzika; 12.30 Žinios vokiečių k. RP; 12.45 Pl. muzika; 13.00 Žinios lietuvių k.; 13.15 Vidudienio koncertas RP; 14.00 Žinios vokiečių k. RP; 14.15 Popietinis koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių k. RP; 1530—16.00 — pertrauka; 16.00 Dr. Jonas Matusas: Lietuva naujosios Europos kultūros ženkle; 16.15 Koncertas. Dainuoja sol. Valerija Kudabaitė ir „Šešių vėjų sekstetas. Dirig. St. Gailevičius; 16.45 Žinios lietuvių k.; 17.00 Žinios vokiečių k. RP; 17.15 Garsų paradas (pl.); 17.45 Juozas Petrėnas: Lietuviškos knygos keliai; 18.00 Garsų paradas (tęsinys); 18.30 Laiko įvykiai, pranešimai iš fronto, paskaitos karo ir politikos temomis ir žinios vokiečių k. RP; 20.15 Vaidinimas. „Naujas receptas"; 21.00 Žinios lietuvių k.; 21.10 Vokiškai lietuviams; 21.20 Mažojo orkestro koncertas. Dalyvauja sol. Stepas Bacevičius; 22.00 Žinios vokiečių k. RP; 22.15 Šokių muzika (pl.); 23.00 Programos pabaiga.

Kauno Jaunimo Teatras

Šeštadienį, lapkričio 22 d. 14 val.
TĖVO PALIKIMAS
3 pav. lietuvių liaudies pasaka
BREMENO MIESTO MUZIKANTAI
Brolių Grimmų 4 pav. pasaka
KONCERTINĖ DALIS
Bilietai 10—60 pf.

Sekmadienį, lapkričio 23 d. 15 val.
12 BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ
S. Čiurlionienės 4 pav. pasaka
Bilietai 10—60 pf.

Bilietai parduodami teatro kasoje—knygynėlyje (Laisvės al. 41. Telef. 23717) kasdien nuo 10—15 ir nuo 17—19 val.

KAUNO OPERETĖS TEATRAS

Penktadienį, lapkričio 21 d., Kauno miesto teatre sezono atidarymas.
„LINKSMOJI NAŠLĖ"
F. Leharo 3 v. operetė.
Bilietai nuo 0,50 — 2 50 RM.
3639(5)

Kauno Teatras

Antradienį, lapkričio 18 d.,
BRANDOS ATESTATAS
L. Fedoro 3 v. pjesė.
Bilietai nuo 0,20—1,20 RM

Trečiadienį, lapkričio 19 d.,
MADAME BUTTERFLY
G. Puccini 3 v. opera
Bilietai nuo 0 40—2,00 RM

Šeštadienį, lapkričio 22 d.,
TANNHÄUSER
R. Wagnerio 3 v. opera
K. Petrauskui dalyvaujant.
Bilietai nuo 0,50—2,50 RM

Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

Į LAISVĘ

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus priiminėja 12—13 ir 17—18 val. Telefonai: vyr. redaktoriaus 20520, red. sekretoriaus 21414, redakcijos 20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 ligi 18 val., prieš šventadienius — nuo 8 ligi 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siunčiant paštu) 1 mėn. užsisakantiems 1 arba 2 egz. po 20 rb egzempliorius, užsisakantiems daugiau kaip po 2 egz.—po 15 rb egzempliorius. Pinigus prašoma siųsti per Lietuvos Banko skyrius „Spaudos Žodis" a. a. b. vardu (papr. ein. sąsk. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune.

Skelbimai darbo ieškantiems 2 rb, darbo siūlantiems 10 rb; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai 15 rb; valdinių ir prekybinių įstaigų skelbimų 1 petito eilutė 4 rb. Skelbimai priimami administracijoje iš vakaro ligi 18 val.; prieš šventadienius ligi 15 val.

Leidžia a. a. b. „Spaudos Žodis"
Spausdina „Žiburio" spaustuvė
(Kaunas, Duonelaičio 24).

SKELBIMAS.

Š. m. lapkričio mėn. Švenčionėlių mieste iš sinagogos buvo pavogtas portfelis, kuriame buvo šie dokumentai: Švenčionėlių Apyl. Teismo raštas Nr. 228 su priedais ir Rokiškio Mokesčių Inspekcijos raštas Nr. 198 su priedais. Radus šiuos raštus prašome grąžinti Švenčionėlių Miesto Savivaldybei.
3673(1)

Kauno valst. mielių fabrikas
Prieplaukos krantas 13 nr.,
tel. 26731, 25807
skubiai ieško pirkti paprastą vežimą ir
KELETĄ KOMPLEKTŲ PAKINKTŲ
Siūlyti fabriko direktoriui.
3663(4)

SKELBIMAS.

Pakartotinai pranešama, kad **KAUNO APSKRITIES VARTOTOJŲ KOOPERACIJOS SĄJUNGA,** einant visuotinio narių susirinkimo nutarimu, yra **LIKVIDUOJAMA.**

Todėl prašoma kreditorių ir suinteresuotų asmenų, turinčių pretenzijas į minėtą Sąjungą, pareikšti jas raštu ligi 1942 m. I. 1 dienos.

Pretenzijoms pareikšti adresas: Kaunas, Gedimino g-vė 32 II aukštas, Kauno Apskrities Vartotojų Kooperacijos Sąjungos likvidatoriui.

Likvidatorius
3627(1)

SKELBIMAS.

Švenčionėlių Miesto Savivaldybei reikalingi lietuviai **KIRPĖJAI,** gerai žiną savo amatą. Kreiptis kasdien darbo valandomis Savivaldybės raštinėje, arba telef. Švenčionėliai Nr. 1.
3672(1)

Mokytojai reikalingas kambarys miesto centre arba Žaliakalnio rajone. Siūlyti nuo 9—12 val. tel. 41479.
3655(1)

Švietimo Valdybai

Vilniuje, Volano gt. 10
galima skambinti šiais telefonais:
Per Vilniaus m. centrinę:

1. Švietimo Generalinis Tarėjas 170
2. Švietimo Generalinio Tarėjo pavaduotojas 350
3. Jurjskonsultas 2341
4. Aukštojo Mokslo Departamento Direktorius 360
5. Vidurinio Mokslo „ „ 910
6. Pradžios „ „ „ 870
7. Meno Departamento Direktorius 850
8. Kanceliarijos ir Ūkio Skyriaus Viršininkas 620

Švietimo Vadybos centrinės telefonai Nr. Nr. 701, 380, 440, 1200, 1040.

Per ją gaunami šie Švietimo Vadybos vidaus telefonai:

1. Aukštojo Mokslo Departamento vyr. Referentas 44
2. „ „ „ „ Sekretorius 28
3. „ „ „ „ Sekretoriatas 30
4. Vidurinio „ „ „ Referentas 1
5. „ „ „ Sekretoriatas 1
6. Vidurinių Mokyklų Inspektorius 47
7. Pradžios Mokslo Departamento Ūkio ir Finansų Skyrius 25
8. „ „ „ Bibliotekų ir suaugusių Švietimo skyrius 26
9. Pradžios Mokslo Departamento Pradžios ir pagelbinių mokyklų skyrius 27
10. Pradžios Mokslo Departamento Vaikų Namų ir Vaikų darželių Referentas 35
11. Pradžios Mokslo Departamento Vaikų Namų ir Vaikų darželių Sekretoriai 34
12. Specialinio Mokslo Departamento Specialinių m-lų Inspektorius 36
13. Specialinio Mokslo Departamento Įrengimo Inspektorius 42
14. Specialinio Mokslo Departamento Sekretoriai 24
15. Specialinio Mokslo Departamento Finansų ir Ūkio Skyrius 33
16. Pedagoginio Parengimo Departamento Mokytojų Seminarijų kursų ir cenzo reikalų Referentas 5
17. Pedagoginio Projektavimo ir instruktavimo Referentas 13
18. Pedagoginio Projektavimo ir instruktavimo Sekretoriai 3
19. Meno Departamento Dailės Referentas 20
20. Meno Departamento Bendrasis Skyrius 23
21. Finansų Skyriaus Viršininkas 29
22. „ „ Revizoriai 6
23. „ „ Biudžeto ir Atskaitomybės Skyrius 10
24. Centrinė buhalterija 2
25. Kasa 11
26. Statistikos Skyriaus Viršininkas 41
27. Kanceliarijos ir Ūkio Skyriaus Viršininkas 31
28. „ „ „ „ Registracija 19
29. „ „ „ „ mašininkės 16
30. „ „ „ „ Ūkio vedėjas 19
31. Švietimo Vadybos Taupomoji ir Skolinamoji kasa 39

3664(1)

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

Valstyb. Dr. K. Griniaus vardo Sanatorijai A. Panemunėje **reikalinga medic. sesuo.** 3590(3)

Skubiai reikalingas **radio technikas ir prityręs laikrodininkas.** Ten pat **PERKA** radio dalis, senus aparatus ir laikrodžių dalis.
Savanorių pr. 5. 3555(6)

Reikalingi Pilviškių Valstyb. Malūnui **malūnininkas - meisteris, malūnininkas ir valcuotojas.** Sąlygos geros. Sužinoti: Pilviškių Valstyb. Malūne Pilviškiuose, Malūnų g-vė Nr. 1.
3534

Jaunas, nevedęs vargonininkas, sugebąs vesti chorą ieško vietos. Rašyti Kaziui Kurklinskui, Kurklių km. Šeduva. Panevėžio ap. 3602(5)

Mokinys ieško mokytojo paruošti į II-rą klasę gimnazijos. Susitarti dėl sąlygų Aukštaičių g. 29, b. 12, tel. 20265. 3661(1)

Dviejų suaugusių asmenų šeimai **reikalinga namų ruošai mergaitė.** Pageidaujamos rekomendacijos. Utenos g-vė Nr. 56, tel. 26324. 3660(1)

Reikalingas batsiuvys, gerai mokąs dirbti pataisymus. Kreiptis A. Panemunė, Vaidoto 27. 3662(1)

3 asmenų šeimoje reikalinga švari, mokanti virti nuolatinė arba ateinanti tarnaitė.
Atlyginimas geras. Kreiptis nuo 16—20 val. Radvilėnų 10—4. 3665(1)

Valst. įstaigai reikalinga mašinistė-sąskaitininkė. Pageidaujama mokanti vokiečių kalbą.
Kaunas, Duonelaičio g. 51, bt. 10.
3666(1)

Reikalingas korepetitorius iš gimnazijos kurso.
Iki pareikalavimo. Maisto paštas, nario liudijimas Nr. 38045. 3671(1)

Reikalinga ateinanti **tarnaitė.** Žemaičių 18-a, b. 4. Teirautis nuo 17 val.
3624(1)

Reikalinga šeimininkė mokanti virti ir namų ruošą. Darbo valandos nuo 13 val. iki 18 val.
Teirautis Višinskio g-vė Nr. 35, but. 2, telefonas 22398. 3631(1)

Dviejų asmenų šeimai **reikalinga ateinanti moteris** sutvarkyti kambarius.
Žemaičių g. 35, b. 2 (iš kiemo).
3630(1)

Skubiai reikalingas buhalteris, šiek tiek mokantis vokiečių kalbą.
Kreiptis Kaunas, Taikos g. 37. tel. 23618. 3642(1)

Akc. B-vės „Maistas" Tauragės fabrikui skubiai reikalingi prityrę mėsininkai. Kreiptis į fabriko administraciją. 3647(1)

Mažai šeimai reikalinga tarnaitė, mylinti vaiką. Rekomendacijos pageidaujama.
Prezidento g-vė Nr. 1, buto 5.
3656(1)

Reikalinga vokiečių kalbą mokanti-is. Kreiptis L. Sapiegos 1—9.
3659(1)

Ieško darbo

Zakristijonas, turįs geras rekomendacijas, **ieško vietos.**
Siųsti iki pareikalavimo: Pasvalys, Br. Bardišauskas. 3589(5)

Buhalteris, turįs 15 metų praktikos, baigęs Prekybos ir pramonės komercinę, buhalterijos mokyklą, nori gauti prekybos įmonėje ar įstaigoje atatinkamą vietą.
Teirautis nuo 9—11 val. ir 17—18,30 val. Savanorių pr. 62 Nr., but. 1.
3511(4)

Mokąs vokiečių kalbą ieškau **pasiuntinio arba panašios vietos.**
Kreiptis į šio laikr. Administrac.
3626(1)

Gabus, rimtas, sąžiningas jaunuolis, baigęs gimnaziją, gerai mokąs lietuvių ir vidutiniškai vokiečių k., turįs gražią rašyseną, sugebąs labai tvarkingai ir rūpestingai dirbti, skubiai ieško atitinkamos tarnybos. Siūlyti raštu: Iki pareikalavimo, Marijampolė, Laikino asm. liud. Nr. 15.
3639(6)

Vid. amž. mergina ieško darbo prie virtuvės, skalbimo ar namų ruošos. Pageidauja prie vokiečių, tik ateinanti. Moka vokiečių kb.
Sužinoti Valančiaus g. 3, b. 5 nuo 13—16 val. 3652(2)

Ieškau tarnybos. Moku lietuvių, vokiečių ir rusų kalbas. Esu dirbusi pašte už telefonininkę. Sutinku išvažiuoti ir į provinciją.
Prašau siųsti pasiūlymus Aušros 13. b. 3. A. L. perd. S. M. 3651(2)

Įvairūs

JEI IŠVERSTI KĄ NORS REIK, Į SAPIEGOS 6 EIK
Vertimų biuras „Plunksna" verčia į vokiečių kalbą prašymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tlf. 23727. 3144(25)

Skubiai reikalingas vaikų vežimėlis ir veidrodis voniai.
Siūlyti „Į Laisvę" A-jai Nr. 2950.
3608(3)

Dantų gydytoja
ELENA KEPŠIENĖ
persikėlė į Laisvės Alėją 10, bt. 4. Priima pacientus 10—12 ir 17—19 val., išskyrus šventadienius.
3619(2)

PRANEŠIMAS.

Davusieji taisyti laikrodžius ir plunksnakočius buv. artelei „Laikrodis" Laisvės al. 40 nr., Savanorių prosp. 141 nr. ir Prezidento g-vėj 3 nr., gali juos atsiimti darbo valandomis iki lapkričio mėn. 30 d. Prezidento g-vėj 2 Nr. Telef. nr. 29698.
Likvidacinė komisija
3559(4)

Kas žino apie likimą PILYPAVIČIAUS Vlado, buv. Jonavos valsčiaus s-bės sekretoriaus, bolševikų suimtą 1940. XI. 15 d. ir 1941. VI. 5 d. išvežtą iš Kauno į Vilniaus kalėjimą, prašau pranešti Pilypavičienei Bronei, Jonavoje, Valsčiaus S-bė. Telf. Nr. 2.
3623(3)

Sukertame malkas, remontuojame langus, durų ir inventoriaus užraktus, elektros įrengimus, patarnaujame persikraustant.
Kreiptis į **Patarnavimų kontorą „Pagalba",** Mickevičiaus g. 4/28 (Miško—Mickevičiaus g. kampas, įėjimas iš kiemo), nuo 9—14 val. 3637(2)

Pamestas Kizlienės Agafijos vidaus pasas. Radusį prašau grąžinti VI nuovadai arba Aukštaičių g. Nr. 48, bt. 6.
3670(1)

Pamečiau **sid. lapės apykaklę** š. m. 17 d. ½8 val. ryto Kęstučio g-vėje. **Prašau grąžinti už atlyginimą,** nes man brangi atmintis. Prašau skambinti **28526.** 3625(3)

Pamesta piniginė su dokumentais Juozo Mejerio vardu, ir pinigais 2500 Rb.
Radusį prašau grąžinti nors dokumentus. Grąžinti „Į L." Adm.
3643(1)

Parduoda, perka

Parduodamas radio aparatas.
Kęstučio 44, b. 26 nuo 12—15 ir 17—20 val. 3668(1)

Parduodu naują karišką diogonalinį kostiumą ir žiūronus. Skamb. telef. 21973 nuo 8—16 val. 3669(1)

Pirksiu: juodos medžiagos botus Nr. 38—39 ir apval. staliuką diam. 60—70 cm. Totorių 9, but. 9. 3658(1)

Ieškoma **pirkti 1) moteriški auliniai botai** arba aukšti botai Nr. 39—40 ir 2) **berniukui auliniai botai** iš odos arba gumos Nr. 37—38. Duonelaičio g. 9-c. 3621(1)

Parduodu arba **keičiu** sportišką **dviratį** į **radio aparatą.**
Skambinti darbo val. telef. 24055 J. Sadauskui. 3628(1)

Skubiai keisiu sofą ant gero patefono (čemodanėlio). Kreiptis Laisvės al. 47-a, b. 3. Balys. 3632(1)

Parduodu ilgus vartotus kailinius arba keisiu į radijo aparatą. Kreiptis telefonu 20225 nuo 16 v. — 22 val. P. Smilgevičius. 3634(1)

Ieškau pirkti elektromotorą ir pompą vandeniui pumpuoti. Kreiptis kasdien tel. 20009 nuo 15—18 val.
3603(2)

Parduodamas vyriškas dviratis geram stovyj. Sužinoti Lukšio g-vė Nr. 4, b. 6. 3650(1)

Parduodamas gerai išlaikytas koncertinis **pianinas,** firmos „Robert Seidel" Berlin.
Pardavimo sąlygas sužinoti Komiso prekyboje Laisvės al. Nr. 25, telef. Nr. 22433. 3654(2)

Pirksiu arfimometrą ir rašomąją mašiną.
Laisvės al .38, but. 4, telef. 21407.
3343(4)

Išnuomojama krautuvei patalpa su butu, Kraševskio g-vėje Nr. 5.
Teirautis Mickevičiaus g-vė Nr. 20-b (skalbyklos kontoroje). 3633(1)

Dviem studentams arba valdininkams išnuomojamas kambarys už maisto produktus.
Šančiai, Ivinskio, 22. tlf. 41259.
3641(1)

REIKALINGI GAMYBINĖMS ĮMONĖMS KVALIFIKUOTI BUHALTERIAI
Valstybinio Statybinių Medžiagų Pramonės Tresto žinioje esančioms įmonėms reikalingi kvalifikuoti buhalteriai. Prašymus su gyvenimo aprašymais siųsti Valstybiniam Statybinių Medžiagų Pramonės Trestui, Kaune, Laisvės Alėja 52.
3657(1)

Vašingtono apskaičiavimai

Vašingtonas veikia neskubėdamas ir nesijaudindamas, — be skrupulų, kaip ir kiekvienas šaltai apskaičiuojąs ir sprendžiąs biznierius.

Prieš pusantrų metų, 1940 m. pavasarį, Prancūzija tampėsi paskutinėse didžiosiose kovos konvulsijose. Anuometinis jos ministeris pirmininkas Reynaud beviltiškai šaukėsi pagalbos, bet Amerika nepajudėjo, ir Prancūzija žlugo. Vašingtono apskaičiavimuose prancūzai buvo atlikę tam tikrą jam naudingą darbą, ir už tai jiems buvo pabertas tam tikras sentimentų kiekis. Bet tai ir buvo viskas. Šalti Amerikos politikų apskaičiavimai buvo uždraudę teikti ar bent leisti pristatyti iš užjūrio maistą alkstantiems prieš Vokietiją suklupusios Prancūzijos vaikams ir motinoms. Vichy diplomatų žygiai Vašingtone atsitrenkė kaip į uolą. Tai buvo pirmieji jau konkretūs reiškiniai, liudijąs Amerikos pasvirimą vienon kariaujančiųjų pusėn.

Tasai nukrypimas nuo neutralumo ėjo vis gilyn, juo realesnė ir artimesnė darėsi Amerikai konkreti nauda. Ar begalima įsivaizduoti didesnę naudą, kaip anglų salų — bazių įsigijimą už senus, kautynėms maža betinkamus laivus?! Bet šita transakcija žymiai aiškiau pastatė Amerika Anglijos pusėje. Antra vertus, ir Anglija buvo kaskart tvirčiau surišama su Amerika, ypatingai ten, kur anglai tiesioginiams Amerikos interesams tikrai naudingi.

O naudingi jie pirmoje eilėje Tolimuosiuose Rytuose, kur bręsta konfliktas su japonais. Neatsitiktinis dalykas, kad Amerikos kongresas nutarė pakeisti neutralumo įstatymą anglų pageidaujamąja prasme kaip tik tuo metu, kada Vašingtono Tokio santykiai tų šalių karo ar taikos klausimas jėjo į sprendžiamąją fazę. Nepaisant japonų pastangų, Vašingtone pusiau burnos šiandien jau iš anksto pranašauja Kuruso misiją neduosiant vaisių. Matyt, Vašingtonas nori tų derybų nepasisekimo. Gi jeigu kils konfliktas, Amerika Tol. Rytuose galės naudotis Britų Imperijos bazėmis ir kitokiais kariniais galimumais, nesgi Churchillis, atsižodamas Rooseveltui, turėjo viešai pareikšti išvien su Amerika kariausiąs prieš japonus.

O Europa Amerikai — kelintos eilės interesas: tai kas, jeigu Vašingtonas, įstodamas į karą, jį prailgins ir padidins su tuo susijusias visokeriopas Europos tautų nelaimes. Vašingtonas apskaičiuoja ir daro taip, kad tik jis laimėtų — nors ir Europos karą pralaimėsiančios Anglijos sąskaita.

Įsteigtoji Rytų ministerija — svarbus veiksnys Rytų kraštų likimui

Civilinė valdžia Rytuose įvedama tik karo metui. Vokietija pasirengusi ilgam karui. Gen. Weygandas atskrido į Vichi. Vokietijoj įgyvendinias tikras socializmas.

Mūsų korespondento telefoninis pranešimas iš Berlyno

Vakar vakare Propagandos Ministerijoj spaudos konferencijoj buvo praneštas Fiurerio parėdymas apie Rytų ministerijos (Reichsministerium Ost) įsteigimą ir užimtose Rytų srityse civilinės administracijos įvedima.

Tos ministerijos vadovu paskirtas nacionalsocializmo ideologas Alfred von Rosenberg.

Jo pavaduotoju paskirtas gauleiteris Dr. Meier. Prie Rytų ministerijos įsteigti du komisariatai: Rytų krašto komisariatas (Reichskommissariat Ostland), vadovaujamas H. Lohse, ir Ukrainos komisariatas (Reichskommissariat Ukraine), kurio komisaru paskirtas gauleiteris E. Koch, iki šiol buvęs Rytprūsių valdytojas. Pirmasis komisariatas apima Lietuvą, Latviją ir Baltgudijos dalį. Ateity prie jo būsianti priskirta ir Estija. Antrasis komisariatas apima dalį Ukrainos.

Naujosios ministerijos spaudos šefas majoras Kranz tą Fiurerio aktą apibūdino kaip didelės istorinės reikšmės įvykį ir pareiškė, kad civilinė valdžia ten įvedama tik iki karo pabaigos.

Kokia santvarka tose srityse bus karui pasibaigus, šiandien dar esą negalima pasakyti.

Paruošiamieji darbai tai ministerijai suorganizuoti, kaip maj. Kranz pareiškė, buvo jau seniai vykdomi. O tas faktas, kad dabar viešai paskelbta apie tos ministerijos įsteigimą, rodąs, kad tie darbai yra užbaigti. Ministerijos buveinė bus Berlyne, veikiausiai ji įsikurs buvusiose Sovietų Sąjungos ambasados patalpose, kurios dabar dezinfekuojamos ir dėl kurių vedamos derybos su atitinkamomis įstaigomis, jų tarpe ir su Švedija, nes Švedija dabar, karo metu, atstovauja SSSR interesus Vokietijoj. Mjr. Kranz teigia, kad ateity prie tos ministerijos numatoma įsteigti ir daugiau komisariatų, kurie apims naujus plotus, kai tik vokiečiai bolševikus nustums toliau į rytus. Ministerijos uždavinys normalizuoti viešąjį gyvenimą ir įvesti ten tvarką.

Ministerija įvykdysianti ir vadinamąją reprivatizaciją.

Žodžiu, kaip mjr. Kranz pareiškė, ant bolševikų paliktų griuvėsių bus statomas naujas gyvenimas.

„Deutsche Allgemeine Zeitung" šios dienos, lapkričio 18 d., numery straipsnyje „Tvarka ir kūryba" Rytų ministerijos įsteigimo proga pažymi, kad ta ministerija esanti naujas veiksnys, kuris

ir ateity lemsiąs tų kraštų likimą.

Kartu laikraštis pažymi, kad A. von. Rosenberg, kaip Baltijos vokietis, gerai asmeniškai pažįstąs tuos kraštus, be to, jis esąs senas kovotojas prieš bolševizmą ir nacionalsocialistinės ideologijos ugdytojas. Jo paskyrimas ministeriu reiškiąs, kad Fiureris įvertinęs jo nuopelnus nacionalsocialistinei ideologijai.

Kitas faktas, kuriam vokiečių militariniai sluoksniai teikia didelės reikšmės, tai Kerčės uosto užėmimas. Užėmus Kerčę, vokiečiai, kaip čia pareiškiama, labai priartėjo prie Kaukazo. Jūros sąsiauris, skiriąs Kerčę nuo Kaukazo, neturįs jokios didesnės reikšmės, taip, kaip pvz., Dago ir Oesel salos vokiečiams nesudarę jokios kliūties. Dabar bolševikai Krime tebesilaiko tik Sevastopoly, kurį užėmus, Krimo pusiasalis būsiąs paverstas labai svarbia operacine baze prieš Kaukazą.

Vokiečių spaudoj paskutiniu metu vis daugiau galima užtikti straipsnių, svarstančių klausimą,

kaip ilgai dabartinis karas gali užsitęsti.

Tuo reikalu labai būdingas straipsnis „Der lange Krieg" talpo „Brüsseler Zeitung". Jo autorius, priminęs von Klausewitz pasakyma, kad karas 75% susideda iš nežinomų atsitiktinumų, teigia, jog

Vokietija iš pat pradžių buvo pasirengusi ilgam karui.

Fiureris niekad nespekuliavęs terminais ir jau šio karo karo pradžioj jis davęs H. Goering parėdymą pasirengti keletą metų ilgesniam karui, negu kad priešas yra pasirengęs. Autorius rašo: jeigu Churchillis savo kalboj teiges, kad jis tikis galėsiąs pradėti ofenzyvą 1943 m., tai tegu visas pasaulis žinąs, kad konstrukciniai planai vokiečių lėktuvams, tankams ir povandeniniams laivams esą jau paruošti ne tik 1942 m. ir 1943 m., bet ir 1944 ir net 1945 m. Kaip ilgai karas nesitęstų, bet paskutinis batalionas, kaip Fiureris pasakė, būsiąs vokiečių batalionas. Pabaigoj „Brüsseler Zeitung" pažymi, kad vokiečių tauta yra pasiruošusi pakelti ir didžiąs aukas. Vokietijos ilgas karas negasdinąs.

Žiniomis iš Vichi, ten atskridęs gen. Weygandas. Tam jo vizitui po gen. Huntzigerio tragingos mirties teikiama didelės reikšmės. Kaip žinoma, gen. Huntzigeris žuvo griždamas į Vichi po pasikalbėjimo su gen. Weygandu.

Paryžiuje įvyko prancūzų profesinių sąjungų suvažiavimas, kuriame tarp kitko, buvo pareikšta, kad

Vokietijoj esąs vykdomas tikras socializmas ir kad ten nesą jokio darbininkų išnaudojimo.

Tai prancūzai sužinoję iš karo belaisvių ir prancūzų darbininkų, dirbančių Vokietijoj. Toliau kongresas priėmė nutarimą stiprinti vokiečių — prancūzų darbininkų draugystę ir Prancūzijoj siekti, pagal vokiečių pavyzdį, socializmo įgyvendinimo.

Berlyne lapkričio 21 d. įvyksta tarptautinis darbininkų suvažiavimas, kuriame dalyvaus 14 valstybių darbininkų atstovai.

„Nationalzeitung" korespondentas iš Belgrado praneša, kad serbų vyriausybė išleidusi įstatymą, panaikinantį Belgrado universiteto autonomiją ir įvedantį greta rektoriaus administratyvinį direktorių, kuris būsiąs atsakingas už tvarkos ir disciplinos palaikymą universitete. Ateity studentai už disciplinarinius nusikaltimus būsią teisiami paprastų teismų. Korespondentas pažymi, kad tas sveikas įstatymas išleistas dėka tvarkančios Balkanus Vokietijos rankos ir kad autonomija buvusi kenksminga ir trukdžiusi mokslo darbui. Ta liberalistinė liekana vokiečių dėka esanti panaikinta.

Wilhelmstrassės sluoksniai pareiškė, kad dėl amerikiečių žinios, jog JAV karo laivai sulaike ašies valstybėms priklausantį laivą, kuris plaukęs po amerikonišką vėliava ir turėjęs amerikoniškus ženklus, kol kas negali nieko pasakyti, nes jiems dar nesanti žinoma tikra dalykų būklė.

Dr. P. A.

SPORTAS

Krepšinio turnyro tvarkaraštis

Lapkričio 19 d. 18 val. LGSF I — LGSF II (teisėjai Visockis, Šliupas), 19 val. Perkūnas I — Universitetas (Šačkus, Proscevičius); lapkričio 22 d. 18 val. Perkūnas I—LGSF II (teisėjai Ralkevičius, Bielkus), 19 val. LFLS—Universitetas (teisėjai Bakūnas, Šačkus), 20 val. KTK—Tauras (teisėjai Pimenovas, Norkus I); lapkričio 23 d. 17 val. Tauras—Perkūnas II (teisėjai Pimenovas, Ralkevičius), 18 val. KTK — Universitetas (teisėjai Leščinskas, Bielkus), 19 val. moterų LFLS—LGSF I (teisėjai Zaroskis, Nikolskis), 20 val. LGSF I — Perkūnas I (teisėjai Baltrūnas, Šačkus); lapkričio 25 d. 18 val. Tauras—Universitetas (teisėjai Griešnovas, Pimenovas), 19 val. LFLS—Perkūnas II (teisėjai Norkus II, Nikolskis); lapkričio 26 d. 18 val. LFLS—LGSF II (teisėjai Nikolskis, Zaroskis), 19 val. Perkūnas I — Perkūnas II (teisėjai Baltrūnas, Norkus II).

ŠACHMATŲ TURNYRO TAISYKLĖS

Kūno Kultūros Rūmai lapkričio 22—23 d. Kaune, „Perkūno" klubo patalpose, Poškos g. Nr. 1, rengia Kauno šachmatų tombolo (vieno minuso) rudens turnyrą. Turnyre gali dalyvauti visi Kaune esantieji šachmatininkės-ai, civiliai ir kariai. Dalyviai turnyran įsirašo Kūno Kultūros Rūmuose iki lapkričio 21 d. 12 val. Turnyro lošimų schema sustatoma po įsirašymo būrtų keliu. Žaidimai vyks lapkričio 22 d. 18—22 val. ir lapkričio 23 d. 17—22 val. Žaidimai vykdomi vieno minuso sistema. Dalyvis, pralošęs partija, ar padaręs dvi remizines partijas, iš tolimesnių žaidimų išbraukiamas. Kiekviena partija turi būti sulošta per vieną valandą. Dalyviai, padarę vieną remizinę partiją keliami į sekantį lošimų ratą.

Žaidimų planas iškabinamas žaidimų vietoje. Smulkesnis paskirstymas skelbiamas žodžiu pačioje žaidimų salėje. Dalyviai iš anksto pasiruošia, laukia savo eilės salėje ir pašaukus tuojau užima jiems skirtąjį stalą. Dalyviai, laiku nestoję prie skirtojo stalo žaisti, gali būti skaitomi atitinkamą žaidimą pralaimėję. Kiekvienas dalyvis, užsirašęs dalyvauti turnyre, privalo atsinešti savo šachmatus ir lentą. Praėjus skirtam laikui ir nebaigus partijos, turnyro vyr. teisėjo sprendimu laimėjimas priteisiamas tam dalyviui, kurio padėtis yra geresnė.

Turnyro vyr. teisėjas — Romanas Arlauskas, turnyro vedėjas Petras Butkus.

Pirmos ir antros vietos laimėtojams Kūno Kultūros Rūmai ir sporto klubas Perkūnas yra paskyrę dovanėles.

Anordnung

über steuerliche Massnahmen im Ostland vom 18. Oktober 1941.

Die vorübergehende sowjetische Herrschaft und die damit verbundene Beseitigung des Privateigentums hat die wirtschaftlichen Grundlagen des Landes in eine völlige Unordnung gebracht. Die Wiederherstellung geordneter Verhältnisse, insbesondere einer gesunden Finanzwirtschaft erfordert auch Massnahmen auf steuerrechtlichem Gebiet. Das Steuersystem wird deshalb auf eine den Verhältnissen des Landes entsprechende vernünftige Grundlage gestellt und dabei die berechtigte Forderung des öffentlichen Finanzbedarfs und die steuerliche Leistungsfähigkeit der Bevölkerung miteinander abgestimmt werden.

§ 1

Alle Steuern und Abgaben werden nach dem bisher geltenden Recht weiter erhoben, soweit nicht ausdrücklich von deutschen Dienststellen oder mit deren Zustimmung von einheimischen Dienststellen etwas anderes bestimmt worden ist.

§ 2

Alle Steuern und Abgaben sind pünktlich bei den bisher zuständigen einheimischen Stellen weiter zu entrichten, soweit nicht ausdrücklich in den amtlichen Verkündungsorganen etwas anderes bestimmt wird.

§ 3

Für Steuern und Abgaben, die nicht pünktlich entrichtet worden sind, werden Verzugszinsen berechnet. Die Beitreibung ist vom Tage nach der Fälligkeit zulässig.

§ 4

Wer Steuern, Abgaben und alle sonstigen öffentlichen Einkünfte hinterzieht, verkürzt, oder nicht pünktlich entrichtet, obwohl er den Umständen nach dazu in der Lage ist, oder wer Steuern, Abgaben und alle sonstigen öffentlichen Einkünfte an andere Kassen abführt, als im § 2 bestimmt ist, wird mit Gefängnis und Geldstrafen oder mit einer dieser Strafen bestraft.

§ 5.

Die sowjetische Landwirtschaftssteuer wird nicht erhoben.

§ 6.

Von den ländlichen Grundstücken wird eine Grundsteuer erhoben.

§ 7

Die Generalkommissare werden ermächtigt, bis zur einheitlichen Regelung des Steuerrechts die erforderlichen Anordnungen im Einvernehmen mit dem Reichskommissar für das Ostland zu erlassen.

§ 8.

Diese Anordnung tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Riga, 18. Oktober 1941.

Der Reichskommissar f. d. Ostland
gez. LOHSE

1941 m. spalio mėn. 18 d. potvarkis

dėl mokestinių priemonių Rytų Krašte

Laikinis sovietų valdymas ir su juo susijęs privatinės nuosavybės panaikinimas visiškai suardė krašto ūkinius pagrindus. Normaliems santykiams, ypač sveikam finansų ūkiui atstatyti reikalingos priemonės ir mokesčių srityje. Todėl mokesčių sistema kuriama naujais, krašto santykius atitinkančiais išmintingais pagrindais, suderinant teisėtus viešojo gyvenimo finansinius reikalavimus su gyventojų mokestiniu pajėgumu.

§ 1

Visi mokesčiai ir rinkliavos mokami veikiančiais mokestinės teisės pagrindais ir toliau, jei vokiečių įstaigų arba, vokiečių įstaigoms sutikus, vietinių įstaigų nėra įsakmiai nustatyta kitaip.

§ 2

Visi mokesčiai ir rinkliavos turi būti laiku sumokami atitinkamoms vietinėms įstaigoms, jei valdiniuose skelbimų organuose nėra aiškiai nustatyta kitaip.

§ 3

Prie mokesčių ir rinkliavų, sumokėtų po termino priskaitomi delspinigiai. Išieškojimas leidžiamas terminui praėjus.

§ 4

Kas mokesčius, rinkliavas ar kitas kurias viešąsias pajamas nuslepia, mažina ar nustatytu terminu nesumoka, nors aplinkybės leido jam tatai padaryti, o taip pat kas mokesčius, rinkliavas bei kitas viešąsias pajamas sumoka į kitas kasas, negu 2 § nustatyta, tas baudžiamas kalėjimu ir piniginė bauda arba viena iš šių bausmių.

§ 5

Sovietinis žemės ūkio mokestis neimamas.

§ 6

Už žemę mokamas žemės mokestis.

§ 7

Generaliniai Komisarai įgaliojami iki vieningos mokestinės teisės nustatymo leisti, susitarus su Reicho Komisaru Rytų Kraštui, reikalingus šiuo reikalu potvarkius.

§ 8

Šis potvarkis galioja nuo jo paskelbimo dienos.

Ryga, 1941 m. spalio mėn. 18 d.

Reicho Komisaras Rytų Kraštui
(pas.) LOHSE

DER STADTKOMMISSAR:

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 54.

In Ergänzung meiner Oeffentlichen Bekanntmachhung Nr. 49 vom 11. November 1941, betreffend die Ausstellung von Arbeitsbescheinigungen, wird folgende zusätzliche Bestimmung erlassen:

Selbstständige Kaufleute, Gewerbetreibende und Handwerker haben sich von der jeweils zuständigen Handels-, Gewerbe- oder Handwerkskammer die entsprechenden Bescheinigungen ausstellen zu lassen. Die Arbeitnehmer der obengenannten Berufe dagegen erhalten ihre Arbeitsbescheinigungen von ihren Arbeitgebern.

Kauen, den 14. November 1941.

Der Stadtkommissar:
gez. CRAMER
SA Oberführer.

MIESTO KOMISARO

Skelbimas Nr. 54

Papildant mano 1941. XI. 11 d. skelbimą Nr. 49 dėl darbo pažymėjimų davimo, skelbiamas šis pridedamas nuostatas:

Savarankiški pirkliai, verslamoninkai ir amatininkai turi apsirūpinti atitinkamais pažymėjimais savo Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmuose.

Aukščiau įvardintų šakų darbininkai darbo pažymėjimus gauna pas savo darbdavius.

Miesto Komisaras
(pas.) **CRAMER**
SA Oberführer.

Kaunas, 1941 m. lapkričio 14 d.